ЗВЯЗДА

• выдаецца са жніўня 1917 г. • БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА • кошт 3000 рублёў

17 чэрвеня 1998 г. серада, № 124 (23475)

У вясковай пенсіянеркі зладзеі забралі 2 тысячы марак і 6 тысяч долараў

Нечаканыя «клопаты» звaліліся на галаву 90-гадовай пенсіянеркі з вёскі Шохава Жлобінскага раёна ў выглядзе непажаданых гасцей, якія трапілі ў хату праз выстаўленае акно. Прычым дзейнічалі двое нахабнікаў сярод белага дня, не звяртаючы ўвагі на суседзяў. Невядомыя выродкі збілі старую і... звязалі. Забраўшы з сабой прадукты харчавання, зладзеі зніклі. Што датычыцца бабулі, то яна трапіла ў бальніцу.

Другі падобны выпадак адбыўся ў Аршанскім раёне, дзе трое рабаўнікоў, таксама праз акно, залезлі ў вясковую хату пенсіянеркі. Пагражаючы і без таго перапалоханай старой нажом, зладзеі забралі ў яе... 2 мільёны беларускіх рублёў, 2 тысячы нямецкіх марак і 6 тысяч долараў ЗША. Спрабавалі знікнуць, аднак на крык пенсіянеркі на гэты раз з'явіліся суседзі. Аднаго з рабаўнікоў удалося затрымаць. Ім аказаўся нідзе не працуючы лайдак з Крычаўскага раёна. Астатніх членаў «банды», мяркуем, схапіць праблем не будзе.

Ігар ГРЫШЫН.

АЛЯКСАНДР ЛУКАШЭНКА ЗАКЛІКАЎ ЕГІПЕЦКІХ БІЗНЕСМЕНАЎ ДА БОЛЬШ ЦЕСНАГА СУПРАЦОЎНІЦТВА З БЕЛАРУССЮ

Заключнымі перагаворамі і падпісаннем сумесных міжурадавых пагадненняў азнаменаваўся другі дзень афіцыйнага візіту ў Егіпет беларускай дэлегацыі на чале з прэзідэнтам краіны Аляксандрам Лукашэнкам.

16 чэрвеня кіраўнік нашай дзяржавы сустрэўся са старшынёй Народнага сходу Ахмедам Фатхі Сururам. Міністр замежных спраў рэспублікі Іван Антановіч правёў перагаворы са сваім калегам Амрам Мухамедам Мусой. У Каіры былі падпісаны пагадненні аб гандлёвым супрацоўніцтве, аб паветраных зносінах, аб прадухіленні двайнога падаткаабкладання, аб супрацоўніцтве ў галіне адукацыі.

Сур'ёзная і грунтоўная размова Аляксандра Лукашэнкі і членаў беларускай дэлегацыі адбылася ў гэты дзень з егіпецкімі бізнесменамі. Сустрэча прайшла ў памяшканні Асацыяцыі бізнесменаў АРЕ. Прэзідэнт азнаёміў прадпрымальнікаў з гэтай краіны з прапановамі Беларусі па ўзаемавыгаднаму і гандлёваму супрацоўніцтву. Менавіта аб гэтым, як стала вядома, гаварылі кіраўнікі дзвюх дзяржаў у час асабістай сустрэчы.

Прэзідэнт Беларусі адзначыў, у прыватнасці, што прадпрымальнікі Егіпта маглі б інвесціраваць сродкі ў нашу эканоміку, ствараць з беларускімі партнёрамі сумесныя прадпрыемствы. Гэтыя прадпрыемствы, на думку кіраўніка дзяржавы, маглі б эфектыўна працаваць на аснове егіпецкай сыравіны і беларускіх тэхналогій. А рэалізоўваць гатовую прадукцыю Беларусь магла б у цэнтры Еўропы і ў краінах былога СССР, Егіпет — у Афрыканскім рэгіёне.

Аляксандр Лукашэнка лічыць, што агульныя інтарэсы ў егіпецкіх і беларускіх прадпрымальнікаў могуць быць у такіх галінах, як оптыка, машына- і станкабудаванне, электроніка, аўтамабільная і сельскагаспадарчая тэхніка, аўтаматызаваныя сістэмы кіравання ваеннымі і іншымі сістэмамі. Акрамя таго, на думку прэзідэнта, эфектыўнае супрацоўніцтва можа быць у хімічнай і фармацэўтычнай прамысловасці, нафтаперапрацоўцы, сельскай гаспадарцы.

Завяршылася знаходжанне беларускай дэлегацыі ў Егіпце прэс-канферэнцыяй, якую кіраўнік нашай дзяржавы правёў у Каіры перад вылетам у Мінск.

Вольга ШЧАДРЫНА, БЕЛТА.

«Газпрам» папярэджвае: пастаўкі газу могуць быць скарочаны...

Афіцыйны Мінск атрымаў тэлеграму з Расіі ад акцыянернага таварыства «Газпрам» аб скарачэнні паставак у рэспубліку расійскага прыроднага газу на 40 працэнтаў.

У паведамленні «Газпрама» час «Ч» адлічваецца з 15 чэрвеня. З Масквы тлумачаць гэты крок, згодна з поўнай інфармацыяй, тым, што Беларусь не своечасова заплачвае расійскім пастаўшчыкам газу.

Па каментарый карэспандэнт «Звязды» звярнуўся ў «Белтрансгаз». Як паведаміў намеснік генеральнага дырэктара «Белтрансгаза» Дзмітрый Анюк, учора беларуская дэлегацыя на чале з віцэ-прэм'ерам Валерыем Кокаравым была ў Маскве, дзе праводзіла перамовы з «Газпрамам». Таму наконт далейшай сітуацыі з пастаўкамі ў рэспубліку газу намеснік генеральнага дырэктара нічога пэўнага сказаць не змог. Вынікі паездкі і перамоў павінны былі стаць вядомы ўчора позна ўвечары.

Ігар ГРЫШЫН.

...а на Гродзеншчыне ўжо скараціліся напалову

Па словах намесніка начальніка службы рэжыму і ўліку газу ВА «Гроднааблгаз» Валянціны Казловай, ніхто з прадпрыемстваў і іншых кліентаў не пацярпеў. Больш за ўсё, можна сказаць, пашанцавала, што менавіта ў гэты момант спыніўся на капітальны планавы рамонт гродзенскі «Азот» — асноўны спажывец газу не толькі ў Прынёманскім краі, але і ва ўсёй краіне. Мяркуецца, што з 23 чэрвеня, калі хімікі пачнуць пускавыя аперацыі, пастаўкі блакітнага паліва ў Гродзеншчыну павялічацца, абмежаванні складуць ужо не 50, а 10 працэнтаў.

Барыс ПРАКОПЧЫК.

СІФам «уключылі» зялёнае святло

Як стала вядома рэдакцыі «Звязды», 28 ліпеня Міндзяржмаёмасць правядзе чарговы чэкавы аўкцыён для ўсіх суб'ектаў прыватызацыі. На аўкцыён выстаўляе 1.379.572 акцыі 53 акцыянерных таварыстваў. Агульны аб'ём акцый дазволіць абмяняць не менш як 8,9 млн. чэкаў «Маёмасць» — амаль столькі, колькі было абменена на ўсіх папярэдніх аўкцыёнах.

У аўкцыёне прымуць удзел фінансавыя кампаніі, банкі, спецыялізаваныя інвестыцыйныя фонды (СІФы), а таксама фізічныя асобы, якія набылі больш-менш буйныя пакеты акцый. Трэба зазначыць, што ўжо больш года чэкавых аўкцыёнаў у Беларусі не праводзілася. З гэтай нагоды СІФы неслі страты і не выплачвалі грамадзянам дывідэнды. Сёння фонды маюць усе магчымасці для таго, каб паправіць сваё фінансавае становішча.

Сяргей КУРКАЧ.

СТЫХІЯ

НАВАЛЬНІЦЫ І ЛІЎНІ ПРЫНЕСЛІ БЯДУ

У выніку ліўневых дажджоў з градам, якія перыядычна абрушваліся на сталічную вобласць у канцы мінулага тыдня, было пашкоджана 67 жылых дамоў і 82 вытворчыя памяшканні. На плошчы 4,5 тысячы гектараў пацярпелі пасевы. Гэтыя лічбы паведамілі карэспандэнту БЕЛТА ў штабе грамадзянскай абароны Мінскай вобласці.

Суткі былі адключаны ад электразабеспячэння 30 населеных пунктаў і 90 фермаў і комплексаў. Паводле даных на 16 чэрвеня, засталося аднавіць падачу электраэнергіі ў 12 вёсак.

Аднаўленчыя работы разгорнуты ў Барысаўскім, Любанскім, Чэрвеньскім, Слуцкім, Капыльскім, Пухавіцкім раёнах, якія пацярпелі ад разгулу стыхіі. Самы актыўны ўдзел у ліквідацыі наступстваў ліўневых дажджоў прымаюць мясцовыя ўлады. Паводле папярэдніх даных, толькі для аднаўлення пашкоджаных дахаў сельскагаспадарчых пабудоў і жылых дамоў запатрабуецца каля 15 тысяч лістоў шыферу і амаль 2 тысячы трубак рубероіду.

Аксана АСПІШЧАВА, БЕЛТА.

У ЧЭРВЕНІ «ГРАДКІ» АКАЗАЛІСЯ ПАД ВАДОЙ

У рэдакцыю патэлефанавала ўсхваляваная жыхарка Чэрвеня Наталля Чыжанькова, якая паведаміла, што пасля прайшоўшага ў нядзелю ў райцэнтры пралівога дажджу літаральна пад вадой аказаўся добры кавалак прыватнага сектара ў раёне вуліцы Максіма Горкага і аднайменнага завулка.

«Затапіла хлеў, на агародзе вады вышэй калена. Сэрца баліць ужо не столькі за градкі, колькі за карову, свіней, курэй, якія знаходзяцца літаральна ў вадзе. І на двор іх не выведзеш, бо няма сухога месца», — расказала Наталля Іванаўна. Па словах жанчыны, падобнае становішча склалася яшчэ як мінімум у 8—10 бліжэйшых суседзяў, не кажучы пра больш аддаленыя вуліцы, дзе, па чутках, сітуацыя таксама не з лепшых. «У адных суседзяў вада ад брамкі да дома, у другіх — ужо пад палавіцамі». Прыватны сектар, дзе жыве Наталля Чыжанькова, у райцэнтры называюць «градкамі». «Калісьці тут былі прарыты спецыяльныя канавы для сцёку вады, але іх закапалі, і вада пайшла на агароды, — паскардзілася жанчына. — Учора раніцай хадзіла ў гарсавет да старшыні Лобара, абяцалі дапамогу, але трактар прыйшоў толькі ў чатыры гадзіны вечара. Колькі ён мог зрабіць за некалькі гадзін? І то дзякуй трактарысту, хаця бочка ў яго зусім малая — на 3 «кубы». Сёння зноў была ў гарсавеце, адказалі, калі будуць машыны — пытанне вырашаць, маўляў, не хвалюйцеся. А як не хвалявацца, калі пры маім росце ў 160 см па вадзе нават хадзіць страшна...»

Па каментарыі мы звярнуліся да старшыні Чэрвеньскага раённага выканаўчага камітэта Аляксандра Лапаткі.

— За прайшоўшыя дні ў Чэрвені выпала летняя норма ападкаў. Справа ўскладняецца яшчэ і тым, што горад знаходзіцца на тарфяніках. Асабліва цяжкае становішча ў месцах, якія размешчаны каля ракі. Канчатковыя падлікі яшчэ не зроблены, але затапіла не менш паловы Чэрвеня, — паведаміў Аляксандр Іларыёнавіч.

— Зразумела, усім адразу дапамагчы немагчыма, аднак створана спецыяльная брыгада, працуем. Да работ далучылася мясцовая пажарная часць, патрэбную тэхніку прадаставілі гаспадаркі «Перамога», «Сельгасхімія», «Сельгастэхніка». Усяго на адпампоўванні вады працуе 7 бочак ёмістасцю ад 3 да 16 «кубаў». Думаем справіцца з падтапленнем сваімі сіламі, праўда, справу ўскладняе дождж, які зноў (у аўторак.— **Аўт.**) пайшоў.

Тым не менш, як афіцыйна запэўніў карэспандэнта «Звязды» Аляксандр Лапатка, дапамога чытачцы і яе суседзям абавязкова будзе аказана да вечара аўторка. «Да гэтага часу ўсё ліквідуем». Дарэчы, па інфармацыі «Звязды», аналагічная бяда напаткала і суседні Пухавіцкі раён.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ХВАЛЯ НЕ ДАРУЕ АБЫЯКАВАСЦІ

За мінулы тыдзень на вадаёмах краіны загінулі 63 чалавекі, дзевяць з якіх — непаўналетнія. Па словах выратавальнікаў, гэта надзвычай высокі паказчык смяротнасці на вадзе за такі тэрмін.

Толькі за выхадныя патанулі 15 чалавек, з іх — адно дзіця. Трагедый на вадзе было хіба крыху менш у Мінску, у астатніх рэгіёнах колькасць ахвяр прыкладна аднолькавая: Брэсцкая вобласць — 14 чалавек, Гродзенская — 17, Магілёўская — 10, Мінская — 10 чалавек. Адна жудасная дэталь: амаль кожны другі дарослы тапелец быў падчас купання ў нецвярозым стане. І гэта ў такую спякоту?! Шмат п'яных лезе ў ваду ў вопратцы. Яшчэ адной бядой выратавальнікі назвалі паводзіны бацькоў, якія кідаюць без нагляду дзяцей, а самі займаюцца на берагах вадаёмаў чым заўгодна, толькі не сваімі нашчадкамі. Вынік вядомы — 9 непаўналетніх патанула толькі за тыдзень.

У сувязі з тым, што ў бліжэйшы час крыху пахаладае, выратавальнікі ўскладваюць сур'ёзныя надзеі на надвор'е: магчыма, жудасных выпадкаў на вадзе стане менш?

Сяргей РАСОЛЬКА.

СХАВАЎСЯ Ў МЕТРО — І СУХА

У пятніцу ў Мінску падчас дажджу месцамі вымушаны быў часова прастойваць гарадскі пасажырскі транспарт. Добра ліло з нябёс і ў нядзелю, і ў панядзелак, і ў аўторак. Ці не пагражаюць такія праліўныя дажджы нашаму метро? З гэтым пытаннем мы звярнуліся да галоўнага інжынера Мінскага метрапалітэна Мікалая Андрэева.

— Не, ні ў пятніцу, ні пазней ніякіх перашкод для метрапалітэна дажджы не стваралі. Уся вада сцякае ў адводную каналізацыю, а з яе — у агульную гарадскую. Так, нязначныя працяканні ёсць і на станцыях і ў тунелях, але небяспекі гэта не ўяўляе. Каб нешта здарылася, патрэбны даволі высокі ўзровень вады.

— А ці здаралася нешта ўвогуле на метрапалітэне падчас моцных праліўных дажджоў?

— Не, ніколі. Прынамсі, я працую тут ужо пяць гадоў, і ніколі вады ў метрапалітэне не было.

Сяргей РАСОЛЬКА.

ТРАПІЛІ ПАД ЦЯГНІК

13 чэрвеня на 759-м км перагону Ліда — Скрыбоўцы цягніком былі збіты двое коней, якія належалі калгасу «Запаветы Ільіча» Лідскага раёна.

У гэты ж дзень на станцыі Памыслішча электрацягніком Мінск — Маладзечна па сваёй неасцярожнасці траўміравана 36-гадовая жанчына. Ёй ампутавана правае перадплечча.

Віктар БЫКАЎ, прэс-група УУС на транспарце

СТАТЫСТЫКА

ІНДЭКС ІНФЛЯЦЫІ ВЫЙШАЎ З РАМАК ПРАГНОЗНЫХ ПАКАЗЧЫКАЎ

Мінімальны спажывецкі бюджэт для аднаго члена сям'і, якая складаецца з чатырох чалавек, у маі склаў 2 мільёны 775 тысяч рублёў. Паводле даных Міністэрства статыстыкі і аналізу, кошт «спажывецкай карзіны» за апошнія паўгода павялічыўся на 18,7 працэнта.

У сувязі з тым, што рост спажывецкіх цэн перавысіў 5-працэнтны парог у адносінах да сакавіка гэтага года, усе грашовыя даходы насельніцтва, якія атрымліваюць з бюджэтных крыніц, індэксуюцца з прымяненнем пераменнай шкалы нарматываў на 14,3 працэнта. Для забеспячэння своечасовай выплаты заработнай платы прадугледжваецца ўтрымліваць з наймальнікаў 60 працэнтаў мінімальнага спажывецкага бюджэту ў разліку на аднаго работніка. Гэта сума складае 1 мільён 665 тысяч рублёў.

БЕЛТА.

КРЫМІНАЛ

У гаспадарцы і дванаццацітонны кантэйнер спатрэбіцца?

На станцыі Брэст-Паўночны затрыманы двое злодзеяў, якія выкралі звыш 120 кілаграмаў цукру. Супрацоўнікі Ваўкавыскай транспартнай міліцыі ў ходзе праводзімай аперацыі «Кантэйнер», па месцы жыхарства прыёмаздатчыцы станцыі Ваўкавыск выявілі і канфіскавалі выкрадзеныя раней тры 20-тонныя кантэйнеры. Кошт выкрадзенага ацэньваецца ў 50 мільёнаў рублёў.

На станцыі Гродна затрыманы мясцовы прыватны прадпрымальнік, які цягніком Варшава — Гродна ўвёз у рэспубліку 11 вялікіх і 4 маленькія камплекты на мяккую мэблю, не заплаціўшы пошліну ў суме 238 амерыканскіх долараў. Тавар канфіскаваны.

А на станцыі Барысаў пацярпеў жыхар Пінска. У яго выкралі паясную сумку, а разам з ёй — 700 тысяч рублёў, 100 амерыканскіх долараў і пашпарт. Па прыметах злодзей затрыманы.

У Брэсцкі АУСТ звярнуўся праваднік цягніка, што рухаўся па маршруту Масква — Брэст, якога невядомы ўдарыў бутэлькай па галаве. Работнікамі Баранавіцкай транспартнай міліцыі хуліган затрыманы.

Віктар БЫКАЎ.

У ДАЧЫНЕННІ да вёскі я асцерагаюся залішняга рамантызму.

Па-першае, яго ўжо было ў друку дастаткова, па-другое, тут спачатку думаюць пра хлеб надзённы, а ўжо пасля любуюцца краявідамі.

Вёска — не дача. Сюды не заязджаюць на пэўны час, тут жывуць. Часта не вельмі багата.

Напярэдадні майго наведвання радзімы сын распавёў показку.

Сустракаюцца вясковец з дачнікам. Апошні пытае:

— А якой гадзіне вы прачынаецеся?

— Ды ў нас замест будзільніка певень.

— Тады пастаўце яго на восем гадзін раніцы...

Показка-страшылка...

У вёсцы ўсё падначалена жыццёвай логіцы, здароваму сэнсу.

Летні дзень год корміць. Таму вясковая раніца — не санлівая, а вірлівая.

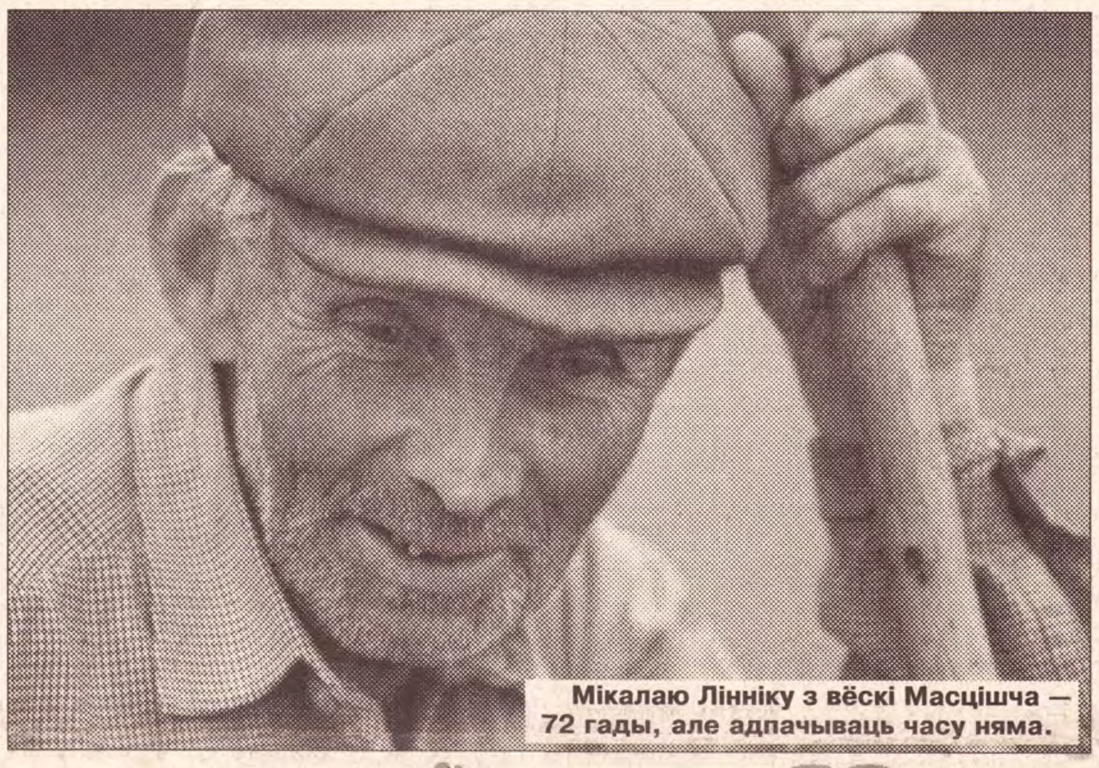
Прачынаюцца недзе а чацвёртай гадзіне. Уходжваюцца, выганяюць кароў на пашу, ідуць палоць грады і калгасныя палеткі. Мужчыны бяруцца за косы. Адпрацаваная сістэма.

У суботнюю раніцу, калі рабіліся

Дубровіцкі сенакос.

РАНІЦА

Мікалаю Лінніку з вёскі Масцішча — 72 гады, але адпачываць часу няма.

Ў ВЁСЦЫ

гэтыя здымкі, хмурылася. Касцы не спяшаліся. І той, каму хапіла цярпення, меў рацыю. Асабіста я цяпер перажываю за скошаную з бацькам траву. Два дні — ліўні, а цяпер яшчэ халадрына. Калі сенаваць?

І, галоўнае, каму гэта рабіць? У маёй вёсцы ўвогуле адны пенсіянеры. У суседніх — сітуацыя не лепшая.

Але сённяшні пенсіянер — па-ранейшаму калгаснік. Напрыклад, хто б буракі вырошчваў, каб не жанкі сталага веку? Дзеля сена. Але і таму, што засталася ў іх трывога за сваю зямлю.

Праўда, пенсіянеру крыху і лягчэй, бо грошы паштарка прыносіць своечасова. А вось маладым... Давялося гэтымі выхаднымі размаўляць з некалькімі трактарыстамі. І грошы невялікія, і выплачваюць яшчэ за вясну. Такі стан у большасці калгасаў.

Але пра вясковую раніцу... Ёсць усё ж у ёй рамантычнасць. І таямнічасць. Думаў: у чым? Вядома ж, і ў свежасці паветра, і ў ранішніх гуках. Ды галоўнае, па-мойму, у тым, што яна робіць вясковы дзень... даўжэйшым. Яна нібы расцягвае час. І раніцай, калі, вядома, не заспаў, адчуваеш, што за дзень паспееш шмат.

Мой 7-гадовы сын, пабыўшы дзень у вёсцы ў дзядулі з бабуляю, сказаў:

— Мне здаецца, што мы тут ужо не адзін тыдзень.

І я з ім пагадзіўся, і ў мяне такое адчуванне.

... Учарашняй гарадской раніцай зноў ліў моцны дождж. Людзі хаваліся пад парасоны, спяшаліся на працу. Раніца пачыналася з гулу аўтобусаў, нездаволеных твараў дзетак, якіх вядуць у садзік, з мітусні на прыпынках.

Але я ведаў, што гэтай чэрвеньскай раніцай у вёсцы ўсё інакш. Там людзі з надзеяй паглядаюць на неба і чакаюць добрага надвор'я. Будзем спадзявацца, што чакаць ім давядзецца нядоўга.

Міхал ТАЛОЧКА.
Фота Канстанціна СЯРГЕЕВА, IREX/ProMedia.

На пашы.

СПАЗНІЎСЯ — АБЕДАЙ ЗА СВАЕ!

Арыгінальны метад барацьбы з парушальнікамі працоўнай дысцыпліны ўкаранілі ў якасці эксперыменту ў калгасе «Дружба» Мазырскага раёна.

Як паведаміла Гомельскае абласное тэлерадыёаб'яднанне, кожнага добрасумленнага калгасніка тут кормяць абедам за кошт гаспадаркі. Той жа, хто спазніўся на работу, вымушаны плаціць 30 тысяч рублёў з уласнай кішэні.

Віктар КОТАЎ, БЕЛТА.

САМ САБЕ БУДАЎНІК...

ААТ «Забудова» прапануе: пабудуй свой дом сам

Па стану на 1 студзеня мінулага года ў рэспубліцы стаялі на ўліку па паляпшэнню жыллёвых умоў 612.500 сем'яў, або амаль кожная пятая сям'я, пры гэтым 129.100 сем'яў мелі права на атрыманне жылля на льготных умовах.

Гэтыя лічбы паведамілі ў прэс-рэлізе спецыялісты акцыянернага таварыства «Забудова», якія запрасілі на сустрэчу журналістаў. Лічбы — мінулагоднія, але, думаецца, не змянілася сітуацыя істотна і сёлета, хоць будаўніцтва жылля і ідзе апошнім часам па нарастаючай.

Аднак што ў сувязі з гэтым прапануе «Забудова»? Нагадаем: гэта магутны спецыялізаваны будаўнічы комплекс, узведзены ў пасёлку Чысць Маладзечанскага раёна, які ўключае ў сябе заводы ячэістага бетону, дрэваапрацоўчы, чарапіцы, сухіх сумесяў і вапны і які з самага пачатку быў прызначаны менавіта для будаўніцтва жылля... «Забудова» прапануе праграму «Зрабі сам», разлічаную на індывідуальных забудоўшчыкаў, якія наважыліся будаваць жыллё самастойна, г. зн. за ўласныя сродкі, і закліканую зменшыць іх фінансавыя страты.

Варта нагадаць, што па падобнаму шляху вырашэння жыллёвай праблемы, калі кожны набывае або ўзводзіць жыллё самастойна, за ўласныя сродкі (дзяржава толькі пэўным чынам дапамагае), ідуць іншыя краіны; на гэты ж шлях становяцца і ў нас (на так званае бясплатнае жыллё, або, як цяпер кажуць, — сацыяльнае, могуць разлічваць толькі асобныя, абмежаваныя катэгорыі грамадзян).

Словам, будаваць жыллё трэба самім. Але ж гэта далёка не таннае задавальненне, далёка і далёка не кожнаму беларусу па кішэні. Хіба што за выключэннем так званых «новых беларусаў»...

Вось тут і хоча прыйсці на дапамогу «Забудова». У прыватнасці, яна прапануе пабудаваць свой дом уласнаручна, што значна змяншае яго кошт, з выробленых на яе прадпрыемствах неабходных будаўнічых элементаў, пастаўкай іх поўнага камплекту. Спецыялісты «Забудовы» сцвярджаюць, што, выкарыстоўваючы гэтыя элементы, кожны будзе «сам сабе будаўнік» без праблем. Пры гэтым можна выбраць адпаведны праект або прапанаваць свой. Чысцінскі камбінат таксама бярэ на сябе клопаты па абучэнню самастойных індывідуальных забудоўшчыкаў непасрэдна будаўніцтву, г. зн. узвядзенню дома з выробленых на камбінаце канструкцый. Пры неабходнасці і па дамоўленасці з кліентам «Забудова» можа накіроўваць на будоўлю сваіх інструктараў.

Спецыялісты падкрэсліваюць: усе элементы Чысцінскага домабудаўнічага камбіната — зручныя для мантажу, дакладна стыкуюцца паміж сабой, яны ў асноўным «пад'ёмныя» для чалавека. Пры гэтым варта тут жа зазначыць: напрыклад, сценавыя блокі, або асноўны будаўнічы элемент, выробляецца ў Чысці па прагрэсіўнай тэхналогіі з так званага ячэістага бетону адпаведна блокі — адносна лёгкія.

(Для даведкі: ячэісты бетон мае таксама высокія цеплазберагальныя ўласцівасці. Ён лёгка пілуецца, свідруецца і фрэзеруецца, пры гэтым спецыялісты адзначаюць яго высокую трываласць. Каэфіцыент экалагічнасці ячэістага бетону складае 2,0 (пры 1,0 у самага ідэальнага ў гэтых адносінах матэрыялу — драўніны і 10,0 у керамічнай цэглы і 20,0 — у керамзітабетону).

Спецыялісты «Забудовы» таксама падкрэсліваюць, што іх праграма «Зрабі сам» не новая ў свеце — падобныя метады шырока практыкуюцца на Захадзе. Карацей, калі нават заможныя «буржуа» з іх бязмежнымі сродкамі будуюць уласнаручна, то нам і сам Бог наказаў.

Зразумела, тая ж «Забудова» можа поўнасцю ўзвесці жыллё сама і здаць яго кліенту «пад ключ», але, як зазначана ўжо, яно ў такім разе будзе значна даражэйшае.

Такім чынам, «Забудова» прапануе неблагі варыянт. І гэты «варыянт» можна паглядзець, скажам так, у натуры ў Мінску ў мікрараёне Паўднёвы Захад. Тут у ансамбль шматпавярховак упісалі пляцоўку з катэджамі.

(Заканчэнне на 3-й стар.)

Да канца года насельніцтва рэспублікі, магчыма, даверыць банкам 500 мільёнаў долараў

Па ўсім відаць, у рэспубліцы разгарнулася нежартоўная барацьба за грошы насельніцтва. Мы маем на ўвазе валютныя сродкі, якія знаходзяцца на руках у грамадзян.

Днямі Нацыянальны банк накіраваў камерцыйным банкам пісьмо, у якім рэкамендаваў апошнім значна пашырыць спектр паслуг па прыцягненню сродкаў насельніцтва на дэпазітныя рахункі. Для гэтай мэты галоўны банк прапануе ўвесці сем відаў дэпазітаў: умоўны, пенсійны, рытуальны, выйгрышны, прэміяльны, накапляльны і дэпазіт з фіксаванай працэнтнай стаўкай. Таксама банкам прапанавана самастойна, на падставе вывучэння попыту канкрэтных сацыяльных і ўзроставых груп, распрацоўваць прывабныя для фізічных асоб іншыя ўмовы ўвядзення дэпазітных рахункаў.

Між іншым, калі меркаваць па самай апошняй інфармацыі Нацыянальнага банка рэспублікі, на 1 чэрвеня дэпазіты насельніцтва ў замежнай валюце ў камерцыйных банках склалі 151 млн. долараў. Прычым па агульнай суме прытоку валюты самым выніковым стаў май. Не апошнюю ролю ў гэтым, мабыць, адыграў Дэкрэт прэзідэнта па гарантыі валютных укладаў, які з'явіўся на свет 20 красавіка. Мяркуйце самі: у сакавіку дэпазіты насельніцтва ўзраслі на 2 млн. долараў, у красавіку на — 5 млн., а ўжо ў маі насельніцтва кінула на дэпазіты 6,8 млн. долараў.

Згодна з афіцыйнай інфармацыяй, увесь прырост валютных дэпазітаў атрыманы за кошт прытоку сродкаў на тэрміновыя ўклады, якія на 1 чэрвеня склалі 137,3 млн. долараў. Спецыялісты Нацыянальнага банка таксама сведчаць, што на ўкладах «да запатрабавання», дзе ў маі і чэрвені было 13,8 млн. долараў, у адрозненне ад красавіка знаходзілася на 0,2 млн. долараў, а ў адрозненне ад сакавіка — на 1,7 млн. менш. Гэта тэндэнцыя паказвае ўзрослы давер насельніцтва да беларускіх банкаў, якое сёння даверае ім свае валютныя зберажэнні на больш доўгі тэрмін і пад больш высокі працэнт.

Дарэчы, паводле ацэнак банкіраў, валютныя дэпазіты насельніцтва да канца года могуць скласці 500 млн. долараў ЗША.

Ігар ГРЫШЫН.

КУРСЫ АБМЕНУ НАЯЎНЫХ ВАЛЮТ У КАМЕРЦЫЙНЫХ БАНКАХ І АФІЦЫЙНЫ КУРС, УСТАНОЎЛЕНЫ НАЦЫЯНАЛЬНЫМ БАНКАМ НА 16 ЧЭРВЕНЯ 1998 г. (па стану на 15.00)

Назва банка	USD		DM		RUR		Тэлефон для даведак
	Купля	Продаж	Купля	Продаж	Купля	Продаж	
Мінск (0-17)							
Белпрамбудбанк	48500	49500	26500	27500	7400	7900	233-2110
Мінсккомплексбанк	49000	49500	26800	27250	7800	7950	228-2047
Пріорбанк	49000	49500	26700	27200	7800	7900	245-5721
Нацыянальны банк РБ (курс для безнаяўных разлікаў)	36560.00		20303.22		5880.00		Курс на 3.06.1998
Цэнтрабанк Расіі	6.1830		3.4266				

На працягу дня ўстаноўленыя курсы могуць мяняцца, курсы галаўнога ўпраўлення банка могуць неістотна адрозніваціа ад курсаў, устаноўленых у абменных пунктах. Інфармацыя атрымана ад галаўных упраўленняў негандлёвых аперацый адпаведных банкаў.

Агенцтва ГРАЎЦОВА.

Рынкавы намінальны курс (міжбанкаўскі рынак)	67000 68500			

Малюнак Леаніда РАЗЛАДАВА.

Усміхнемся!

Муж прыходзіць дамоў, распранаецца, адчыняе шкаф і бачыць там маленькага лядашчага мужычка. Пытаецца ў жонкі:

— Маша, хто гэта?

— Гэта Вася.

Пабіў муж Васю і спусціў з лесвіцы. На наступны дзень зноў знаходзіць Васю ў шкафе, зноў пабіў яго і выгнаў. На трэці дзень прыходзіць, адчыняе шкаф, а там -- здаравенны амбал з вялізнымі кулачышчамі. Муж у жаху зачыняе дзверы, з усяе сілы налягае на іх і крычыць у кухню:

— Маша, а Вася дзе?

АБ'ЕКТЫЎ

КАРЭСПАНДЭНТ ВЫЕХАЎ НА МЕСЦА

ДАРОСЛЫЯ ГУЛЬНІ НА ВАЧАХ У ДЗЯЦЕЙ

Напэўна, усе пакаленні жыхароў пасёлка Асвея, што ў Верхнядзвінскім раёне на Віцебшчыне, у дзяцінстве вераць у прыгожую будучыню малой радзімы. Ва ўсякім разе, большасць школьных сачыненняў на тэму «Аб чым я мару» расказваюць пра вялікі хрустальны мост, які звязвае мястэчка і востраў, што знаходзіцца ў цэнтры Асвейскага возера. Крохкія мары пра шматлікіх замежных турыстаў і натоўпы рэпарцёраў разбіваюцца, калі чалавек пачынае сталець.

Аднак нядаўна частка мары ўчарашняй і сённяшняй дзятвы збылася: пра Асвею загаварылі. Прычынай таго стала надзвычайная падзея.

Пратэст выхавацеля мясцовай школы-інтэрната ў форме галадоўкі падтрымалі дзеці — яны таксама адмовіліся есці. Вядома, дзіцячая забастоўка хутка скончылася — няма ў маладога чалавека ні фізічных сіл для падобнага акта самавыяўлення, ні псіхалагічных. Але ж факт застаецца фактам, і наўрад ці ён быў выкліканы нейкай драбязой.

Газетныя публікацыі нярэдка грашаць недакладнасцю. Асабліва калі інфармацыя перадаецца з нечых слоў.

З паведамленняў шэрагу беларускіх газет у чытачоў магло скласціся толькі адно ўражанне: выхаванцы Асвейскай школы-інтэрната ходзяць паўраздзетыя і галодныя. Накіроўваючыся ў партызанскі край, так думала і я.

■

Асвейская школа-інтэрнат за гады існавання неаднойчы мяняла свой статус. У пачатку 80-х яна стала дапаможнай для дзяцей з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Быў час — збіраліся школу закрыць. Але пасля перабудовы пра Асвейскую школу-інтэрнат успомнілі. У ёй былі свабодныя ложкі. У сярэдзіне дзевяностых размову вялі ўжо не пра месцы, а пра ложкі — дзіцячыя ўстановы Віцебскай вобласці былі перапоўненыя. Дзяцей-сірот, дзяцей, чые бацькі пазбаўленыя правоў на іх, сялілі, дзе знаходзілі для іх месцы. Трэба было даць дзецям дах. Хаця б часова. Так у Асвеі побач з алігафрэнамі з 1995 года сталі жыць сацыяльныя сіроты.

Сацыяльная сірата — гэта калі тэарэтычна бацькі ёсць, але фактычна іх няма. У Асвейскай школе-інтэрнаце больш за шэсцьдзесят дзяцей мараць жыць у бацькоўскай хаце, бо, як бы дрэнна там ні было, там — мама і тата. Якія б дрэнныя яны ні былі. Здавалася б, парадокс: падлеткі бягуць не з раскошы, але ад лепшага жыцця да таго, ранейшага. Дзе нярэдка не здагадваюцца пра існаванне пасцельнай бялізны, і што з талеркі трэба есці лыжкай, а не піць. Дзе з яды — бульба ды хлеб, затое неабмежавана, а не як у інтэрнаце — па норме, па некалькі соцень грамаў. Некаторыя ад сырнікаў адмаўляюцца, гарнір адсоўваюць — за ежу не лічаць. Не прывыклі да такіх страў. Так і заяўляюць: дамоў хачу — там бульбы многа. Гэтае жаданне падмацоўваецца яшчэ і прымусамі: трэба хадзіць у школу і працаваць. А дома — свабода. Пятнаццацігадовы юнак забыўся, што такое вучыцца, яшчэ пасля пятага класа. З маленькімі, вядома, лягчэй, з іх яшчэ можна ляпіць. А трынаццаці—шаснаццацігадовыя падлеткі ўздзеянню практычна не паддаюцца. І пратэстуюць супраць «насілля» — крышаць і без таго небагатую мэблю, крыўдзяць малодшых, зневажаюць настаўнікаў. Не хаваюць, што кураць, нюхаюць, п'юць. Адкуль сродкі? «Сіроцкая» стыпендыя (20 працэнтаў «мінімалкі»), якую атрымліваюць штомесяц. Гэты кантынгент — «цяжкія» дзеці, як кажуць настаўнікі. З-за іх і разгарэўся скандал.

■

Цярпенне выкладчыкаў, дзе навучаліся сацыяльныя сіроты, лопнула. Неаднойчы звярталіся з патрабаваннем пазбавіць сваіх дзяцей такога суседства бацькі мясцовых вучняў. У красавіку гэтага года на сходзе настаўніцкага калектыву школы-інтэрната вырашылі поспехі выхавацеляў у працы з «цяжкімі» стымуляваць — даваць па выніках месяца прэмію. А ў маі Пётр Ермачкоў, выхавацель старэйшай і самай складанай групы, аб'явіў галадоўку.

Расказвае Ірына Пятроўна Гасюль, намеснік дырэктара Асвейскай школы-інтэрната па выхаваўчай рабоце.

— Калі ў маі мы ацэньвалі работу выхавацеляў на сумесным пасяджэнні, была выказана думка, што тыя не ўсё зрабілі, што маглі. А таму прэтэндаваць на поўную суму прэміі не могуць. Гэтым рашэннем асабліва быў незадаволены Пётр Андрэевіч.

У дадзеным выпадку кожны бок мае сваю праўду. Ермачкоў, які лічыць, што выхавацель не павінен несці адказнасць за падапечных падчас іх знаходжання на ўроках, і адміністрацыя школы-інтэрната, на думку якой, за дадатковыя сродкі ўсё ж можна было б кантраляваць прысутнасць выхаванцаў за партай.

Пётр Андрэевіч запатрабаваў выдаць загад, згодна з якім адказнасць за дзяцей падчас іх знаходжання ў сценах школы нясуць настаўнікі. Кіраўніцтва адмовілася. Выхавацель запратэставаў.

Як кажа сам Пётр Ермачкоў, гэта была толькі нагода. Праблемы накапіліся даўно, і вырашаць іх, ходзячы па інстанцыях, — гэта было б тое ж самае, што глядзець, як гарыць дом.

— У школе-інтэрнаце жывуць больш за 60 сацыяльных сірот. Гэта практычна дзіцячы дом. А значыць, на іх утрыманне з бюджэту павінны выдаткоўвацца іншыя сродкі. І нормы па адзенню, ежы павінны быць не такія. Але яны не захоўваюцца. Гэтыя патрабаванні — аб змяненні статусу школы і забеспячэнні дзяцей па нормах, я і выставіў, — расказвае Пётр Андрэевіч.

Ермачкоў галадаў восем дзён, не пакідаючы свайго працоўнага месца. За гэты час прыязджалі неаднойчы чыноўнікі з раёна і вобласці. Панаехалі і незлічоныя праверкі. Цяпер ужо Асвея гула па іншай прычыне.

Расказвае Валерый Мікалаевіч Вараб'ёў, дырэктар школы-інтэрната.

— Сапраўды, цяжка сёння жывём. І мэблі ў нас не хапае, і ложкі з металічнай сеткай, і пасцельнай бялізны прыпадае на аднаго выхаванца па два камплекты, а не па тры, як прадугледжана нормамі. Мы не можам штогод купляць дзецям новую вопратку, а «новенькіх» забяспечыць поўнасцю камплектам мяккага інвентару — шторамі, дыванамі, коўдрамі. Па нормах на аднаго выхаванца сёлета патрэбна выдаткаваць каля 12 мільёнаў рублёў, на «новенькага» — каля 20. А бюджэтам выдзелена на гэтыя патрэбы толькі 286 мільёнаў. Самае неабходнае ў дзяцей ёсць. Аб'яднанне «Палімір» нядаўна кожнаму дзіцяці па трыкатажнаму вырабу падаравала. Ды і мы купляем сёе-тое. Недахопы ж з забеспячэннем харчавання маюць мясцовы характар — не завозяць у Асвею ўсяго асартыменту садавіны і агародніны. «Дабіраем» сокамі, садавіной, што вырасцілі самі. Аднак па каларыйнасці нормы вытрымліваем. Тут праблема іншага кшталту: грошы ёсць — прадуктаў няма.

Сапраўды, як ні парадаксальна, рыба на абед у выхаванцаў школы-інтэрната бывае нячаста, хоць у Асвейскім возеры водзяцца і шчупакі, і ліні.

Гэтыя складанасці патлумачыў загадчык Верхнядзвінскага раённага аддзела адукацыі Пётр Пятровіч Мацкевіч.

— Усе адукацыйныя ўстановы маюць права набываць прадукты толькі праз дзяржгандаль. А калі сёння мясцовыя магазіны не могуць прапанаваць ні мяса, ні цукру? Мы ставілі гэтае пытанне на сесіі райвыканкама. Раней існавалі дзяржфонды для забеспячэння дзіцячых установаў. Цяпер такога няма.

У Верхнядзвінскім раёне дзве школы-інтэрнаты. Фінансуюцца яны з раённага бюджэту, які падсілкоўваецца сумамі з вобласці. Сёлета на дзве гэтыя ўстановы выдаткавана 1/5 раённага бюджэту. Зразумела, гэтага не хапае. Але сёлета мы не далі ні капейкі на папаўненне мяккага інвентару ніводнаму дзіцячаму садзіку, ніводнай школе ў раёне. Ды што інвентар, калі некаторыя школы знаходзяцца ў аварыйным стане, калі не ўсюды ёсць камп'ютэрныя кабінеты, калі мы не маем магчымасці перабсталяваць класы па новых нормах асвятлення, бо няма за што. А тая сума, 70 мільёнаў, якую пералічыў бюджэт на рахунак «пярвічкі» БПСМ, справу не паправіла б. Канешне, ёсць закавыка — гэта грамадская арганізацыя. Але калі хочам, каб жыхары краіны паважалі сваю радзіму, напэўна трэба весці работу сярод моладзі?

Сапраўды, работу сярод моладзі весці трэба. Галоўнае не спазніцца, своечасова перахапіць яе на шляху, што вядзе ў нікуды. Па словах спецыяліста ўпраўлення адукацыі Віцебскага аблвыканкама Людмілы Сяргееўны Марозавай, штогод на Віцебшчыне становяцца сацыяльнымі сіротамі каля 600 дзяцей. Магчыма, нешта трэба мяняць у метадах барацьба за маленькіх грамадзян. Настаўнікі Асвейскай школы-інтэрната выказалі меркаванне, што пазбаўленне правоў гора-бацькоў асуджае на пакуты ў першую чаргу дзяцей. І яны за гэта помсцяць. Па-свойму.

■

Сёння ў Асвеі ціха. Афіцыйным спонсарам стане аб'яднанне «Палімір». У школе спадзяюцца, што будзе зроблены рамонт — тры гады таму назад шэфы ўжо дапамаглі такім чынам. У школу-інтэрнат днямі прыйшла гуманітарная дапамога ад шэрагу грамадскіх арганізацый. Свой уклад унясе і Міністэрства адукацыі, куды, між іншым, па дапамогу не звярталася ні адміністрацыя школы-інтэрната, ні выхавацель Пётр Ермачкоў. Хаця, як дзейнічаць, Пётр Андрэевіч не ведаць не мог. У свой час ён некалькі гадоў быў намеснікам дырэктара Асвейскай школы-інтэрната па выхаваўчай рабоце. Пасля лячэння выкладчык пайшоў у водпуск. Некаторыя дзеці накіраваліся дамоў, многія — у аздараўленчыя лагеры. «Цяжкіх» дзяцей паабяцалі забраць. Увосень іх накіруюць у іншы «дом» — у Друю ці ў Дуброўна. Тады ў Асвеі застануцца толькі дзеці з асаблівасцямі псіхафізічнага развіцця. Усё стане на свае месцы. Хаця персанал дапаможнай школы-інтэрната да гэтага абяцання ставіцца скептычна. Усе дзіцячыя ўстановы вобласці ўкамплектаваныя. Значыць, «падсяляць» будуць? Часова?

Жанна КАТЛЯРОВА,
Віцебская вобласць.

ЗАКОН РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ АБ ДЗЯРЖАЎНАЙ АХОВЕ

Прыняты Палатай прадстаўнікоў 21 мая 1998 года
Адобраны Саветам Рэспублікі 29 мая 1998 года

Гэты Закон вызначае прызначэнне дзяржаўнай аховы, устанаўлівае ахоўваемых асоб, паўнамоцтвы органаў дзяржаўнай аховы, а таксама кантроль і нагляд за іх дзейнасцю.

ГЛАВА 1. Агульныя палажэнні

Артыкул 1. Асноўныя паняцці

У гэтым Законе прымяняюцца наступныя асноўныя паняцці і іх азначэнні:

дзяржаўная ахова — сукупнасць прававых, арганізацыйных, ахоўных, рэжымных, аператыўна-вышуковых, тэхнічных і іншых мер у сферы забеспячэння бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў, якія ажыццяўляюцца спецыяльна створанымі органамі дзяржаўнай аховы і іншымі ўпаўнаважанымі на тое ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь дзяржаўнымі органамі;

ахоўваемыя асобы — асобы, якія падлягаюць дзяржаўнай ахове ў адпаведнасці з гэтым Законам;

ахоўваемыя аб'екты — памяшканні, будынкі, пабудовы, збудаванні і тэрыторыі, што вызначаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, дыпламатычныя прадстаўніцтвы замежных дзяржаў у Рэспубліцы Беларусь, якія падлягаюць абароне ў мэтах забеспячэння бяспекі ахоўваемых асоб;

ахоўныя мерапрыемствы — сукупнасць дзеянняў па забеспячэнню бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў, якія ажыццяўляюцца органамі дзяржаўнай аховы і іншымі ўпаўнаважанымі на тое ў адпаведнасці з гэтым Законам дзяржаўнымі органамі;

прапускны рэжым — парадак пропуску асоб, праезду транспартных сродкаў, праносу і правозу рэчаў на ахоўваемыя аб'екты, які ўстанаўліваецца адпаведнымі службовымі асобамі дзяржаўных органаў сумесна з органамі дзяржаўнай аховы ў мэтах забеспячэння бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў;

супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы — ваеннаслужачыя і работнікі спецыяльнай міліцыі, якія праходзяць службу ў органах дзяржаўнай аховы;

грамадзянскі персанал органаў дзяржаўнай аховы — рабочыя і служачыя органаў дзяржаўнай аховы.

Артыкул 2. Прававая аснова дзяржаўнай аховы

Дзяржаўная ахова ажыццяўляецца на аснове Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь дэкрэтаў, указаў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона, іншых законаў і іншых актаў заканадаўства Рэспублікі Беларусь, а таксама міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 3. Асноўныя прынцыпы ажыццяўлення дзяржаўнай аховы

Дзяржаўная ахова ажыццяўляецца на аснове наступных прынцыпаў:

законнасці;

павагі і захавання правоў і свабод чалавека і грамадзяніна;

каардынацыі і ўзаемадзеяння;

бесперапыннасці;

спалучэння галосных і тайных метадаў дзейнасці;

адзінаначалля;

падкантрольнасці і паднагляднасці.

Артыкул 4. Меры па ажыццяўленню дзяржаўнай аховы

Дзяржаўная ахова ажыццяўляецца праз рэалізацыю наступных мер:

1) прадастаўленне ахоўваемым асобам персанальнай аховы і транспартнага абслугоўвання, а таксама інфармацыі аб пагрозе іх бяспецы;

2) арганізацыю абароны ахоўваемых аб'ектаў;

3) ажыццяўленне аператыўна-вышуковай дзейнасці ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб аператыўна-вышуковай дзейнасці;

4) правядзенне ахоўных мерапрыемстваў і падтрыманне грамадскага парадку ў месцах пастаяннага і часовага знаходжання ахоўваемых асоб і на ахоўваемых аб'ектах;

5) падтрыманне парадку, устаноўленага ўпаўнаважанымі на тое службовымі асобамі, і прапускнога рэжыму на ахоўваемых аб'ектах.

Артыкул 5. Органы і сілы, якія ажыццяўляюць і забяспечваюць дзяржаўную ахову

Дзяржаўную ахову ажыццяўляюць органы дзяржаўнай аховы.

У забеспячэнні бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў у межах сваіх паўнамоцтваў удзельнічаюць органы дзяржаўнай бяспекі, органы ўнутраных спраў і ўнутраныя войскі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Узброеныя Сілы Рэспублікі Беларусь, пагранічныя войскі Рэспублікі Беларусь і іншыя дзяржаўныя органы Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 2. Прадастаўленне дзяржаўнай аховы

Артыкул 6. Ахоўваемыя асобы

Да ахоўваемых асоб адносяцца:

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь;

службовыя асобы дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь, вызначаныя гэтым Законам;

кіраўнікі замежных дзяржаў і ўрадаў у час іх знаходжання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь;

іншыя асобы, якія вызначаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 7. Прадастаўленне дзяржаўнай аховы Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь

Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь з дня афіцыйнага аб'яўлення аб яго выбранні прадастаўляецца дзяржаўная ахова ў месцах яго пастаяннага і часовага знаходжання ў поўным аб'ёме мер, прадугледжаных артыкулам 4 гэтага Закона. Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь на працягу тэрміну сваіх паўнамоцтваў не мае права адмовіцца ад дзяржаўнай аховы. Па сканчэнні тэрміну паўнамоцтваў Прэзідэнту Рэспублікі Беларусь дзяржаўная ахова прадастаўляецца пажыццёва з яго згоды.

На працягу тэрміну паўнамоцтваў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь дзяржаўная ахова прадастаўляецца членам яго сям'і, якія пражываюць сумесна з ім або суправаджаюць яго.

Артыкул 8. Прадастаўленне дзяржаўнай аховы службовым асобам дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь

Дзяржаўная ахова прадастаўляецца наступным службовым асобам дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь:

Прэм'ер-міністру Рэспублікі Беларусь;

Старшыні Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь;

Старшыні Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Указаным асобам дзяржаўная ахова прадастаўляецца на працягу тэрміну іх паўнамоцтваў.

Пры неабходнасці па рашэнню Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь дзяржаўная ахова можа быць прадастаўлена і іншым службовым асобам дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 9. Прыняцце мер па забеспячэнню дзяржаўнай аховы

Меры па забеспячэнню дзяржаўнай аховы асоб, указаных у артыкуле 8 гэтага Закона, прымаюцца зыходзячы з характару і рэальнасці пагрозы іх бяспецы на падставе рашэнняў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 10. Забеспячэнне бяспекі кіраўнікоў замежных дзяржаў і ўрадаў і іншых асоб замежных дзяржаў

Бяспека кіраўнікоў замежных дзяржаў і ўрадаў, членаў іх сем'яў у перыяд знаходжання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь забяспечваецца ў адпаведнасці з міжнароднымі дагаворамі Рэспублікі Беларусь, а таксама пагадненнямі паміж органамі дзяржаўнай аховы і ўпаўнаважанымі органамі замежных дзяржаў.

Пры неабходнасці бяспека іншых асоб замежных дзяржаў у перыяд знаходжання на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь забяспечваецца на падставе рашэнняў Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 3. Органы дзяржаўнай аховы

Артыкул 11. Органы дзяржаўнай аховы

Органы дзяржаўнай аховы складаюцца са Службы бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь і Галоўнага ўпраўлення дзяржаўнай аховы пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь.

Служба бяспекі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь з'яўляецца воінскім фарміраваннем.

Галоўнае ўпраўленне дзяржаўнай аховы пры Прэзідэнце Рэспублікі Беларусь з'яўляецца органам спецыяльнай міліцыі.

Палажэнні аб органах дзяржаўнай аховы і іх структура зацвярджаюцца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 12. Асноўныя задачы органаў дзяржаўнай аховы

Асноўнымі задачамі органаў дзяржаўнай аховы з'яўляюцца:

1) прагназіраванне і выяўленне пагрозы жыццёва важным інтарэсам ахоўваемых асоб і бяспецы ахоўваемых аб'ектаў, ажыццяўленне комплексу мер па прадухіленню гэтай пагрозы;

2) забяспячэнне бяспекі ахоўваемых асоб у месцах пастаяннага і часовага знаходжання;

3) удзел у межах сваіх паўнамоцтваў у барацьбе з тэрарызмам;

4) забеспячэнне абароны ахоўваемых аб'ектаў;

5) выяўленне, папярэджанне і спыненне злачынстваў і іншых правапарушэнняў на ахоўваемых аб'ектах.

Артыкул 13. Абавязкі органаў дзяржаўнай аховы

Органы дзяржаўнай аховы абавязаны:

1) выяўляць, прадухіляць і спыняць проціпраўныя замахі на ахоўваемых асоб і ахоўваемыя аб'екты;

2) арганізоўваць і праводзіць ахоўныя, рэжымныя, тэхнічныя і іншыя мерапрыемствы па забеспячэнню бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў;

3) падтрымліваць грамадскі парадак, неабходны для забеспячэння бяспекі ахоўваемых асоб у месцах іх пастаяннага і часовага знаходжання; устараняць акалічнасці, што перашкаджаюць ажыццяўленню дзяржаўнай аховы;

4) забяспечваць у неабходных выпадках суправаджэнне або эскартаванне аўтатранспартных сродкаў, у якіх едуць ахоўваемыя асобы;

5) арганізоўваць і праводзіць на ахоўваемых аб'ектах, а таксама ў месцах пастаяннага і часовага знаходжання ахоўваемых асоб аператыўна-тэхнічны, санітарна-гігіенічны, экалагічны, радыяцыйны, проціэпідэмічны і іншыя віды кантролю;

6) ажыццяўляць інфармацыйна-аналітычнае і прававое забеспячэнне сваёй дзейнасці;

7) забяспечваць уласную бяспеку;

8) ажыццяўляць ва ўзаемадзеянні з іншымі ўпаўнаважанымі органамі меры па процідзеянню ўцечцы інфармацыі;

9) ажыццяўляць падрыхтоўку, перападрыхтоўку і павышэнне кваліфікацыі кадраў;

10) ажыццяўляць службова-гаспадарчую дзейнасць;

11) ажыццяўляць абумоўленыя зместам выконваемых задач кантакты са спецыяльнымі службамі, праваахоўнымі органамі і іншымі арганізацыямі замежных дзяржаў.

Артыкул 14. Правы органаў дзяржаўнай аховы

Органы дзяржаўнай аховы ў мэтах ажыццяўлення сваіх паўнамоцтваў маюць права:

1) прыцягваць у парадку, устаноўленым заканадаўствам, сілы і сродкі органаў дзяржаўнай бяспекі, органаў унутраных спраў і ўнутраных войск Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Узброеных Сіл Рэспублікі Беларусь, пагранічных войск Рэспублікі Беларусь і іншых дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь для ўдзелу ў падрыхтоўцы і правядзенні ахоўных мерапрыемстваў;

2) ажыццяўляць аператыўна-вышуковую дзейнасць у адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб аператыўна-вышуковай дзейнасці;

3) правяраць у грамадзян і службовых асоб дакументы, якія засведчваюць іх асобу; праводзіць у выпадках неабходнасці пры праходзе (праездзе) на ахоўваемыя аб'екты і пры выхадзе (выездзе) з ахоўваемых аб'ектаў асабісты надгляд грамадзян, надгляд рэчаў, якія знаходзяцца пры іх, надгляд транспартных сродкаў і правозімых на іх рэчаў, у тым ліку з прымяненнем тэхнічных сродкаў;

4) праводзіць дакументаванне, фатаграфаванне, гуказапіс, кіна- і відэаздымку фактаў і падзей, якія непасрэдна датычацца задач, ускладзеных на органы дзяржаўнай аховы;

5) затрымліваць і дастаўляць у органы ўнутраных спраў або органы дзяржаўнай бяспекі асоб, якія ўчынілі або ўчыняюць правапарушэнні ў месцах пастаяннага або часовага знаходжання ахоўваемых асоб ці дзеянні, накіраваныя на перашкоджанне законным патрабаванням супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы або звязаныя з пранікненнем або са спробай пранікнення на ахоўваемыя аб'екты;

6) уносіць у дзяржаўныя органы Рэспублікі Беларусь, прадпрыемствы, ва ўстановы і ў арганізацыі незалежна ад форм уласнасці, а таксама ў грамадскія аб'яднанні абавязковыя для выканання прадстаўленні аб неабходнасці ўстаранення прычын і ўмоў, якія параджаюць пагрозу бяспецы ахоўваемых асоб і ахоўваемых аб'ектаў;

7) карыстацца ў выпадку неабходнасці ў службовых мэтах сродкамі сувязі, якія належаць прадпрыемствам, установам і арганізацыям незалежна ад форм уласнасці, а таксама грамадзянам. Па патрабаванню ўладальнікаў сродкаў сувязі органы дзяржаўнай аховы ва ўстаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь парадку пакрываюць панесеныя імі пры гэтым расходы ці прычыненыя ўрон;

8) выкарыстоўваць бесперашкодна транспартныя сродкі, якія належаць прадпрыемствам, установам і арганізацыям незалежна ад форм уласнасці, за выключэннем транспартных сродкаў дыпламатычных, консульскіх і іншых прадстаўніцтваў замежных дзяржаў і міжнародных арганізацый, а ў неадкладных выпадках — і грамадзянам, для прадухілення злачынстваў, для праследавання і затрымання асобы, якая ўчыніла злачынства або падазраецца ў яго ўчыненні, для дастаўлення ў лячэбную ўстанову асобы, якая мае патрэбу ў тэрміновай медыцынскай дапамозе, а таксама для праезду да месца здарэння ў выпадках, якія не цярпяць адкладу. Па патрабаванню ўладальнікаў транспартных сродкаў органы дзяржаўнай аховы ва ўстаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь парадку пакрываюць панесеныя імі пры гэтым расходы ці прычыненыя ўрон;

9) бесперашкодна ўваходзіць у жылыя і іншыя памяшканні грамадзян, на прыналежныя ім зямельныя ўчасткі, у памяшканні і на тэрыторыю прадпрыемстваў, установаў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці пры спыненні злачынстваў, што ствараюць пагрозу бяспецы ахоўваемых асоб і ахоўваемых аб'ектаў, а таксама пры праследаванні асоб, якія падазраюцца ва ўчыненні такіх злачынстваў, калі прамаруджванне можа стварыць рэальную пагрозу бяспецы ахоўваемых асоб і ахоўваемых аб'ектаў;

10) прымаць пры неабходнасці меры па часоваму абмежаванню або забароне руху транспартных сродкаў і пешаходаў на вуліцах і дарогах, па недапушчэнню транспартных сродкаў і грамадзян на асобныя ўчасткі мясцовасці і аб'екты, а таксама па адбуксіроўцы транспартных сродкаў;

11) запытваць і бязвыплатна атрымліваць неабходную інфармацыю ад дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь, прадпрыемстваў, установаў і арганізацый незалежна ад форм уласнасці, а таксама ад грамадскіх аб'яднанняў;

12) вызначаць парадак захоўвання і нашэння зброі і спецыяльных сродкаў супрацоўнікамі органаў дзяржаўнай аховы;

13) выкарыстоўваць у выпадку службовай неабходнасці дакументы, якія зашыфроўваюць асобу супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы, ведамасную прыналежнасць іх падраздзяленняў, памяшканняў і транспартных сродкаў;

14) прымаць у межах сваіх паўнамоцтваў прадугледжаныя законамі, а таксама іншымі нарматыўнымі актамі Рэспублікі Беларусь меры дзяржаўнай абароны жыцця, здароўя і маёмасці супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы, іх блізкіх сваякоў, а ў выключных выпадках — таксама іншых асоб, на жыццё, здароўе і маёмасць якіх робіцца замах з мэтай перашкодзіць законнай дзейнасці супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы ці прымусіць іх да змянення яе характару, а таксама з помсты за ўказаную дзейнасць;

15) карыстацца бясплатна па спецыяльнаму знаку ўсімі відамі агульнага транспарту (акрамя таксі) гарадскіх, прыгарадных і мясцовых зносін у межах рэспублікі, а таксама спадарожным транспартам;

16) абменьвацца са спецыяльнымі службамі, з праваахоўнымі органамі і арганізацыямі замежных дзяржаў у межах сваіх паўнамоцтваў аператыўнай інфармацыяй, спецыяльнымі тэхнічнымі і іншымі сродкамі, а таксама дамаўляцца з імі аб умовах і парадку забеспячэння асабістай бяспекі ахоўваемых асоб пры іх выездзе за межы тэрыторыі Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 15. Узаемадзеянне органаў дзяржаўнай аховы з дзяржаўнымі органамі, прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі Рэспублікі Беларусь, са спецыяльнымі службамі, з праваахоўнымі і іншымі органамі замежных дзяржаў

Органы дзяржаўнай аховы забяспечваюць бяспеку ахоўваемых асоб і абарону ахоўваемых аб'ектаў ва ўзаемадзеянні паміж сабой, з пералічанымі ў артыкуле 5 гэтага Закона і іншымі дзяржаўнымі органамі, а таксама прадпрыемствамі, установамі і арганізацыямі Рэспублікі Беларусь незалежна ад форм уласнасці.

Парадак узаемадзеяння органаў дзяржаўнай аховы з органамі дзяржаўнай бяспекі, органамі ўнутраных спраў і ўнутранымі войскамі Міністэрства ўнутраных спраў Рэспублікі Беларусь, Узброенымі Сіламі Рэспублікі Беларусь і пагранічнымі войскамі Рэспублікі Беларусь устанаўліваецца заканадаўчымі і іншымі нарматыўнымі актамі Рэспублікі Беларусь, а таксама пагадненнямі паміж імі.

Органы дзяржаўнай аховы арганізуюць у межах сваіх паўнамоцтваў узаемадзеянне дзяржаўных органаў Рэспублікі Беларусь, якія прыцягваюцца да выканання задач дзяржаўнай аховы, і ажыццяўляюць каардынацыю іх дзейнасці ў сферы дзяржаўнай аховы.

Дзяржаўныя органы, прадпрыемствы, установы і арганізацыі Рэспублікі Беларусь незалежна ад форм уласнасці, а таксама грамадскія аб'яднанні абавязаны аказваць садзейнічанне органам дзяржаўнай аховы ў вырашэнні задач па забеспячэнню бяспекі ахоўваемых асоб і абароны ахоўваемых аб'ектаў.

Узаемадзеянне органаў дзяржаўнай аховы са спецыяльнымі службамі, з праваахоўнымі і іншымі органамі замежных дзяржаў устанаўліваецца на аснове міжнародных дагавораў Рэспублікі Беларусь, гэтага Закона і ўзаемнай дамоўленасці.

ГЛАВА 4. Супрацоўнікі і грамадзянскі персанал органаў дзяржаўнай аховы

Артыкул 16. Камплектаванне органаў дзяржаўнай аховы

Органы дзяржаўнай аховы камплектуюцца ваеннаслужачымі, работнікамі спецыяльнай міліцыі і грамадзянскім персаналам з ліку грамадзян Рэспублікі Беларусь.

Колькасць ваеннаслужачых, работнікаў спецыяльнай міліцыі і грамадзянскага персаналу органаў дзяржаўнай аховы ўстанаўліваецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 17. Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы

Супрацоўнікамі органаў дзяржаўнай аховы могуць быць грамадзяне Рэспублікі Беларусь, здольныя па сваіх асабістых і дзелавых якасцях, узросту, адукацыі, узроўню фізічнай падрыхтоўкі і стану здароўя выконваць ускладзеныя на іх абавязкі. Медыцынскі агляд грамадзян, якія прымаюцца на службу ў органы дзяржаўнай аховы, ажыццяўляецца ваенна-ўрачэбнымі камісіямі органаў унутраных спраў і органаў Камітэта дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь.

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы праходзяць службу ў органах дзяржаўнай аховы ў адпаведнасці з заканадаўствам Рэспублікі Беларусь аб ваеннай службе і міліцыі з улікам устаноўленых гэтым Законам асаблівасцей, абумоўленых спецыфікай задач, якія стаяць перад органамі дзяржаўнай аховы, і абавязкаў, ускладзеных на іх.

Артыкул 18. Гарантыі прававой і сацыяльнай абароны супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы пры выкананні службовых абавязкаў з'яўляюцца прадстаўнікамі ўлады і знаходзяцца пад абаронай дзяржавы. Ніхто не мае права ўмешвацца ў службовую дзейнасць супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы, акрамя дзяржаўных органаў і службовых асоб, непасрэдна ўпаўнаважаных на тое заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Невыкананне або перашкоджанне выкананню законных патрабаванняў супрацоўніка органаў дзяржаўнай аховы, знявага яго гонару і годнасці, пагроза, насілле або замах на яго жыццё, здароўе і маёмасць, а таксама іншыя дзеянні, якія перашкаджаюць выкананню ўскладзеных на супрацоўніка органаў дзяржаўнай аховы абавязкаў, цягнуць за сабой адказнасць, прадугледжаную заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Пры выкананні супрацоўнікам органаў дзяржаўнай аховы службовых абавязкаў не допускаюцца яго прывод, затрыманне, асабісты надгляд і надгляд яго рэчаў, а таксама надгляд транспарту, які выкарыстоўваецца ім, без прысутнасці афіцыйнага прадстаўніка органа дзяржаўнай аховы, акрамя выпадкаў затрымання яго пры ўчыненні злачынства.

На супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы распаўсюджваюцца іншыя гарантыі прававой і сацыяльнай абароны, прадугледжаныя заканадаўствам Рэспублікі Беларусь для ваеннаслужачых і работнікаў міліцыі.

Артыкул 19. Адказнасць супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы

Невыкананне або неналежнае выкананне супрацоўнікамі органаў дзяржаўнай аховы службовых абавязкаў цягне за сабой адказнасць, прадугледжаную заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 20. Абскарджанне неправамерных дзеянняў супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы

Грамадзяне і службовыя асобы маюць права абскардзіць дзеянні супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы службовым асобам указаных органаў, пракурору або ў суд, калі лічаць, што гэтыя дзеянні выклікалі ўшчамленне іх правоў, нанеслі ім маральную шкоду або прычынілі страты.

Артыкул 21. Грамадзянскі персанал органаў дзяржаўнай аховы

На грамадзянскі персанал органаў дзяржаўнай аховы распаўсюджваецца дзеянне заканадаўства аб працы, аб службе ў дзяржаўным апараце (на адпаведныя катэгорыі грамадзянскага персаналу) і нарматыўных актаў, якія ўстанаўліваюць асаблівасці службы і работы ў органах дзяржаўнай аховы.

Асобы з ліку грамадзянскага персаналу органаў дзяржаўнай аховы ў выпадку прыцягнення іх да мерапрыемстваў па забеспячэнню дзяржаўнай аховы, якія выконваюць абавязкі, што ўскладаюцца на супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы, карыстаюцца правамі і на іх распаўсюджваюцца гарантыі прававой абароны, прадастаўленыя супрацоўнікам органаў дзяржаўнай аховы.

ГЛАВА 5. Прымяненне фізічнай сілы, спецыяльных сродкаў і зброі супрацоўнікамі органаў дзяржаўнай аховы

Артыкул 22. Умовы прымянення фізічнай сілы, спецыяльных сродкаў і зброі

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы прымяняюць фізічную сілу, спецыяльныя сродкі і зброю, калі іншымі спосабамі выкананне ўскладзеных на іх абавязкаў не ўяўляецца магчымым.

Фізічная сіла, спецыяльныя сродкі і зброя прымяняюцца зыходзячы з абстаноўкі, якая складваецца, паводле меркавання супрацоўніка органа дзяржаўнай аховы ў выпадках, прадугледжаных гэтым Законам. Прымяненню фізічнай сілы, спецыяльных сродкаў і зброі павінны папярэднічаць папярэджанні аб намеры іх выкарыстаць, калі гэта магчыма.

Аб раненні або смерці асобы з прычыны прымянення фізічнай сілы, спецыяльных сродкаў або зброі супрацоўнік органа дзяржаўнай аховы абавязаны паведаміць непасрэднаму начальніку для паведамлення пракурору.

Артыкул 23. Прымяненне фізічнай сілы

У выпадках і парадку, прадугледжаных Законам Рэспублікі Беларусь «Аб міліцыі» і іншымі актамі заканадаўства Рэспублікі Беларусь, супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы маюць права прымяняць фізічную сілу, у тым ліку баявыя прыёмы рукапашнага бою, падручныя сродкі для спынення злачынстваў і іншых правапарушэнняў, затрымання асоб, якія іх учынілі, пераадолення процідзеяння законным патрабаванням супрацоўнікаў, калі ненасільныя спосабы не забяспечваюць выкананне ўскладзеных на іх службовых абавязкаў.

Артыкул 24. Прымяненне спецыяльных сродкаў

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы маюць права прымяняць спецыяльныя сродкі, якія знаходзяцца на ўзбраенні органаў дзяржаўнай аховы, у выпадку:

1) адбіцця нападу ці пагрозы нападу на ахоўваемых асоб;

2) адбіцця нападу ці пагрозы нападу на супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы, іншых грамадзян або спынення аказваемага супрацоўнікам супраціўлення;

3) адбіцця нападу ці пагрозы нападу на ахоўваемыя аб'екты, а таксама вызвалення іх пры захопе;

4) затрымання правапарушальнікаў і асоб, у адносінах да якіх ёсць дастатковыя падставы меркаваць, што яны маюць намер прымяніць зброю або перашкаджаць выкананню супрацоўнікамі органаў дзяржаўнай аховы ўскладзеных на іх службовых абавязкаў, і даставлення іх у органы ўнутраных спраў або органы дзяржаўнай бяспекі Рэспублікі Беларусь;

5) спынення масавых беспарадкаў і групавых дзеянняў, якія парушаюць дзейнасць ахоўваемых асоб;

6) неабходнасці спынення транспартнага сродку, які стварае пагрозу бяспецы ахоўваемых асоб або аб'ектаў.

Від спецыяльнага сродку і інтэнсіўнасць яго прымянення вызначаюцца супрацоўнікам органа дзяржаўнай аховы самастойна зыходзячы з абстаноўкі, якая складваецца, характару замаху і асобы правапарушальніка.

Забараняецца прымяненне спецыяльных сродкаў у адносінах да жанчын з бачнымі прыметамі цяжарнасці, а таксама асоб з яўнымі прыметамі інваліднасці і малалетніх, за выключэннем выпадкаў аказання імі ўзброенага супраціўлення, учынення групавога ці іншага нападу, што пагражае жыццю або здароўю людзей.

Пералік спецыяльных сродкаў, якія знаходзяцца на ўзбраенні органаў дзяржаўнай аховы, устанаўліваецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь або па яго даручэнню — Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

Артыкул 25. Прымяненне і выкарыстанне зброі

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы ў якасці крайняй меры маюць права прымяняць зброю ў выпадку:

1) абароны ахоўваемых асоб ад нападу ці пагрозы нападу, небяспечнага для іх жыцця або здароўя;

2) адбіцця нападу ці пагрозы нападу на супрацоўнікаў органаў дзяржаўнай аховы і іншых органаў, прыцягнутых для забеспячэння ахоўных мерапрыемстваў, калі іх жыццё або здароўе падвяргаюцца небяспецы, а таксама спынення спроб завалодання іх зброяй, транспартнымі сродкамі або сродкамі сувязі;

3) адбіцця нападу ці пагрозы нападу на ахоўваемыя аб'екты, а таксама вызвалення іх пры захопе;

4) вызвалення заложнікаў, спынення тэрарыстычных актаў і іншых злачынных замахаў;

5) затрымання асобы, якая аказвае ўзброенае супраціўленне або адмаўляецца выканаць законнае патрабаванне аб здачы зброі, калі іншымі спосабамі і сродкамі пераадолець супраціўленне, затрымаць асобу або адабраць зброю немагчыма;

6) абароны грамадзян ад нападу, што пагражае іх жыццю або здароўю, калі іншымі спосабамі і сродкамі абараніць іх немагчыма.

Супрацоўнікі органаў дзяржаўнай аховы, акрамя таго, маюць права выкарыстаць зброю ў выпадку:

1) неабходнасці спынення транспартнага сродку шляхам яго пашкоджання, калі вадзіцель стварае рэальную пагрозу бяспецы ахоўваемых асоб ці ўзнікае небяспека для жыцця або здароўя людзей;

2) абароны людзей ад пагрозы нападу небяспечных жывёл;

3) папярэджання аб намеры прымяніць зброю, неабходнасці падачы сігналу трывогі або выкліку дапамогі.

Забараняецца прымяненне зброі ў адносінах да жанчын, а таксама асоб з яўнымі прыметамі інваліднасці і непаўналетніх, калі іх узрост відавочны або вядомы супрацоўніку, за выключэннем выпадкаў аказання імі ўзброенага супраціўлення, учынення ўзброенага ці групавога нападу, што пагражае жыццю або здароўю людзей.

Пералік зброі, якая знаходзіцца на ўзбраенні органаў дзяржаўнай аховы, устанаўліваецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь або па яго даручэнню — Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 6. Фінансаванне, матэрыяльна-тэхнічнае і іншае забеспячэнне органаў дзяржаўнай аховы

Артыкул 26. Фінансаванне органаў дзяржаўнай аховы

Фінансаванне органаў дзяржаўнай аховы ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту.

Артыкул 27. Матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне органаў дзяржаўнай аховы

Матэрыяльна-тэхнічнае забеспячэнне органаў дзяржаўнай аховы ажыццяўляецца за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту на іх утрыманне.

Зямельныя ўчасткі, будынкі, пабудовы і збудаванні, абсталяванне і іншая маёмасць, якія знаходзяцца ў аператыўным кіраванні (карыстанні) органаў дзяржаўнай аховы, а таксама маёмасць, створаная (ствараемая) або набытая (набываемая) органамі дзяржаўнай аховы за кошт сродкаў рэспубліканскага бюджэту і іншых сродкаў, з'яўляюцца ўласнасцю Рэспублікі Беларусь.

Органы дзяржаўнай аховы могуць мець жыллёвы фонд, што фарміруецца ў парадку, які ўстанаўліваецца Саветам Міністраў Рэспублікі Беларусь, у тым ліку жылыя памяшканні ў ваенных гарадках, службовыя жылыя памяшканні і інтэрнаты.

Сродкі, атрыманыя ў выніку ажыццяўлення службова-гаспадарчай дзейнасці органаў дзяржаўнай аховы, выкарыстоўваюцца для ўдасканальвання матэрыяльнай базы, паляпшэння жыллёвых умоў, аказання матэрыяльнай дапамогі, выплат стымулюючага характару і задавальнення іншых сацыяльных патрэб супрацоўнікаў і грамадзянскага персаналу дадзеных органаў.

Артыкул 28. Сродкі ўзбраення і аснашчэння органаў дзяржаўнай аховы

Органы дзяржаўнай аховы набываюць і выкарыстоўваюць сродкі ўзбраення і аснашчэння, уключаючы спецыяльныя тэхнічныя і іншыя сродкі, прынятыя на ўзбраенне органаў дзяржаўнай аховы, а таксама іншая неабходная для іх дзейнасці зброя і боепрыпасы да яе.

Продаж, перадача, вываз за межы тэрыторыі Рэспублікі Беларусь і ўвоз на яе тэрыторыю сродкаў узбраення і аснашчэння, уключаючы спецыяльныя тэхнічныя і іншыя сродкі, зброю і боепрыпасы да яе, прызначаныя для выкарыстання ў дзейнасці органаў дзяржаўнай аховы, ажыццяўляюцца ў парадку, які ўстанаўліваецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь.

Органы дзяржаўнай аховы распрацоўваюць, ствараюць і эксплуатуюць інфармацыйныя сістэмы ў парадку, устаноўленым заканадаўствам Рэспублікі Беларусь.

ГЛАВА 7. Кантроль і нагляд за дзейнасцю органаў дзяржаўнай аховы

Артыкул 29. Кантроль за дзейнасцю органаў дзяржаўнай аховы

Кантроль за дзейнасцю органаў дзяржаўнай аховы ажыццяўляецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь і спецыяльна ўпаўнаважанымі ім службовымі асобамі ў межах іх кампетэнцыі.

Органы дзяржаўнай аховы рэгулярна ў парадку, які вызначаецца Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, інфармуюць яго і службовых асоб, спецыяльна ўпаўнаважаных Прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь, па асноўных пытаннях сваёй дзейнасці, а таксама па іх патрабаванню прадстаўляюць іншыя неабходныя звесткі.

Артыкул 30. Пракурорскі нагляд

Нагляд за дакладным і аднастайным выкананнем законаў, дэкрэтаў, указаў, іншых нарматыўных актаў Рэспублікі Беларусь органамі дзяржаўнай аховы ўскладаецца на Генеральнага пракурора Рэспублікі Беларусь і падначаленых яму пракурораў.

ГЛАВА 8. Заключныя палажэнні

Артыкул 31. Уступленне ў сілу гэтага Закона

Гэты Закон уступае ў сілу з дня яго апублікавання.

Артыкул 32. Прывядзенне нарматыўных актаў у адпаведнасць з гэтым Законам

Савету Міністраў Рэспублікі Беларусь на працягу трох месяцаў:

прадставіць ва ўстаноўленым парадку прапановы па прывядзенню актаў заканадаўства ў адпаведнасць з гэтым Законам;

забяспечыць прыняцце ў межах сваёй кампетэнцыі нарматыўных актаў, неабходных для рэалізацыі гэтага Закона;

прывесці рашэнні Урада Рэспублікі Беларусь у адпаведнасць з гэтым Законам;

забяспечыць прывядзенне актаў міністэрстваў і іншых рэспубліканскіх органаў дзяржаўнага кіравання ў адпаведнасць з гэтым Законам.

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь
А. ЛУКАШЭНКА

11 чэрвеня 1998 г., г. Мінск.
№ 168-3

ПЫТАЛЬНІК

ПЕНСІЙНЫЯ ЗАКОНЫ РОЎНЫЯ ДЛЯ ЎСІХ

Адкажыце, калі ласка, колькі атрымлівае палкоўнік былой Савецкай Арміі, пенсію якому павінна выплачваць Беларусь? І яшчэ пытанне: чаму ў Рэспубліцы Беларусь самыя маленькія пенсіі прызначаюцца менавіта беларусам?

Міхаіл Іванавіч ФЕДАРЧЭНЯ, г. Мінск.

Як паведамілі нам у Міністэрстве сацыяльнай абароны, у адпаведнасці з Законам Рэспублікі Беларусь «Аб пенсійным забеспячэнні ваеннаслужачых і асоб кіруючага і радавога саставу органаў унутраных спраў», памер пенсіі залежыць ад адпаведных акладаў па штатнай або апошняй з займаемых пасад, акладаў па воінскаму або спецыялізаванаму званню, працэнтнай надбаўкі за выслугу гадоў, грашовай кампенсацыі харчовага пайка. Апроч таго, некаторым катэгорыям пенсіянераў (Героям Савецкага Саюза, удзельнікам і інвалідам вайны, вязням фашысцкіх канцлагераў і іншым) прадугледжваецца пэўная надбаўка. Такім чынам, памер пенсіі ваеннаслужачым, якія звольніліся нават у адным званні, можа вагацца ў значных памерах. Калі ж вас, Міхаіл Іванавіч, цікавіць велічыня пенсіі канкрэтнага чалавека, аб гэтым можна даведацца ў ваенным камісарыяце па месцы пенсіяніравання.

Цяпер наконт другога пытання. Заканадаўства Беларусі не ўтрымлівае асаблівасцяў вылічэння памераў пенсій у залежнасці ад нацыянальнасці. Памеры пенсій па ўзросту залежаць толькі ад працяглацсі працоўнага стажу і велічыні заробку да выхаду на пенсію.

Сяргей ГРЫБ.

РОЗГАЛАС

ПАСТАНОВА
Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь
Аб парламенцкіх слуханнях на тэму «Праблема правоў чалавека»

Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь **пастанаўляе:**

1. Уключыць у парадак дня чацвёртай сесіі Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь пытанне «Парламенцкія слуханні на тэму «Праблема правоў чалавека».

2. Правесці адкрытыя парламенцкія слуханні на тэму «Праблема правоў чалавека» 23 чэрвеня 1998 года ў 10 гадзін у зале пасяджэнняў Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

3. Арганізацыю правядзення парламенцкіх слуханняў на тэму «Праблема правоў чалавека» ўскласці на Пастаянную камісію Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь па правах чалавека і нацыянальных адносінах і арганізацыйны камітэт, састаў якога адобраны рашэннем Савета Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

Старшыня Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь А. МАЛАФЕЕЎ.

10 чэрвеня 1998 г., г. Мінск. № 620-П/IV

Канстытуцыйны суд: дзень сённяшні

Асноўная частка сустрэчы старшыні Канстытуцыйнага суда Рыгора Васілевіча з журналістамі, якая прайшла 16 чэрвеня ў Нацыянальным прэс-цэнтры, датычылася вынікаў нядаўняй міжнароднай канферэнцыі «Роля органаў канстытуцыйнага нагляду ў абароне правоў і свабод грамадзян».

«Звязда» расказвала сваім чытачам пра гэты форум, у якім узялі ўдзел прадстаўнікі адзінаццаці краін СНД, а таксама Славакіі, Славеніі і Румыніі. Як сцвярджае Р. Васілевіч, усе ўдзельнікі высока ацанілі арганізацыю канферэнцыі і нават выказалі прапанову ладзіць падобныя сустрэчы ў Мінску штогод.

«На такім жа ўзроўні складана праводзіць аналагічныя канферэнцыі з такой перыядычнасцю. Але мы не адмаўляемся і разгледзім падобную магчымасць», — сказаў старшыня Канстытуцыйнага суда. Р. Васілевіч таксама паведаміў, што ў хуткім часе пачнецца выданне часопіса, на старонках якога знойдуць адлюстраванне матэрыялы аб дзейнасці канстытуцыйных судоў розных краін. Ён мае і адпаведную рабочую назву — «Веснік органаў канстытуцыйнага кантролю краін маладой дэмакратыі».

Расказваючы прадстаўнікам прэсы пра сённяшні дзень КС, Р. Васілевіч адзначыў, што ў бліжэйшых планах суда разгляд пяці спраў. Усе яны ініцыіраваны прэзідэнтам, а датычацца пераважна судовай абароны грамадзян, таму не маюць ніякай палітычнай афарбоўкі. Слуханні па іх пройдуць у чэрвені-ліпені. Вынікі ж работы Канстытуцыйнага суда пакуль не ўражваюць, з памянёнымі справамі заключэнняў сёлета налічваецца пакуль толькі сем. Але гэта зусім не азначае, што айчынная прававая сістэма не мае нараканняў з юрыдычнага пункту гледжання і вышэйшай інстанцыі канстытуцыйнага кантролю Беларусі няма справы.

Прычына, як лічыць Р. Васілевіч, заключаецца ў тым, што суб'екты ініцыятывы не выкарыстоўваюць сваё права звароту ў Канстытуцыйны суд. «У Беларусі вельмі шмат ёсць нарматыўных актаў, якія не адпавядаюць заканадаўству ці Канстытуцыі. Але, напрыклад, суды агульнай інстанцыі, гаспадарчыя суды пакуль не выконваюць патрабаванні артыкула 112 Канстытуцыі, згодна з якім устаноўлена верхавенства Канстытуцыі над законамі, а законаў — над нарматыўнымі актамі», — заўважыў кіраўнік КС і патлумачыў, як гэта можа выглядаць на практыцы.

Калі, напрыклад, раённы ці гарадскі суд пры разглядзе якой-небудзь справы сутыкаецца з нарматыўным актам, які разыходзіцца з заканадаўствам ці Канстытуцыяй, ён можа прыпыніць разгляд справы і паведаміць пра гэта ў суд вышэйшай інстанцыі. У сваю чаргу Вярхоўны суд ці Вышэйшы гаспадарчы абавязаны звярнуцца ў Канстытуцыйны для таго, каб такі нарматыўны акт быў прызнаны незаконным. Аднак падобная практыка пакуль не выкарыстоўваецца. Таму здараюцца выпадкі, калі суды выносяць вердыкт, грунтуючыся на незаконных нарматыўных актах.

Выказаў Р. Васілевіч і сваё меркаванне наконт магчымасці ўвядзення ў Беларусі інстытута канстытуцыйнай скаргі для грамадзян. Гэта дазволіла б кожнаму чалавеку звярнуцца ў Канстытуцыйны суд з патрабаваннем даць заключэнне аб парушэнні тых ці іншых канстытуцыйных правоў асобы. Старшыня КС падтрымлівае такую магчымасць, але яна заканадаўча ў Беларусі не акрэслена. Таму на сённяшнім этапе, на яго думку, людзі маглі б звяртацца ў Канстытуцыйны суд пры пасрэдніцтве Генеральнага пракурора, які з'яўляецца адным з суб'ектаў канстытуцыйнай ініцыятывы.

Юрась ЛЯШКЕВІЧ.

САМ САБЕ БУДАЎНІК...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Выдатныя катэджы, хоць неяк і дзіўнавата глядзяцца побач з тымі ж шматпавярхоўкамі. Дарэчы, варта тут жа сказаць: палову гэтых вельмі і вельмі нятанных катэджаў (як паведамілі ў «Забудове», катэджы каштуюць па 70—80 тысяч долараў, зыходзячы з аплаты ў рублях па курсу НБ) заказаў пад так званае сацыяльнае жыллё(?) Мінгарвыканкам, ды ўсё ніяк не можа за іх заплаціць, што не лепшым чынам адбіваецца на фінансавым стане «Забудовы» (другую палову набылі непасрэдна грамадзяне).

І, аднак, варта адкрыта прызнаць, што і на «танны» варыянт «Зрабі сам», відаць, разлічваць могуць нямногія — нават «усечаны» камплект дома (адна каробка) цягне на не такую ўжо і малую суму прыкладна ў 12 000 долараў. Вядома, не малую па нашых мерках, па нашай зарплаце. Выйсце адно: у крэдытаванні гэтага будаўніцтва, на што, дарэчы, спадзяюцца і ў «Забудове», а таксама ў дапамозе грамадзянам з боку іх арганізацый, што, дарэчы, робіцца з боку самой «Забудовы» пры вырашэнні жыллёвай праблемы яе работнікамі. У прыватнасці, у Чысці, дзе знаходзіцца ўвесь індустрыяльна-будаўнічы комплекс, — будуюць нямала.

Іван БАРАНОЎСКІ.

Спецыяльна для «Звязды»

У Санкт-Пецярбургу завяршылася пасяджэнне МПА

Усё большую ўвагу еўрапейскіх палітыкаў прыцягвае дзейнасць Міжпарламенцкай Асамблеі СНД. Год таму адбылося сумеснае пасяджэнне Савета МПА і Бюро Парламенцкай Асамблеі Савета Еўропы, на якім добра вядомая ў Беларусі кіраўнік ПАСЕ Лені Фішэр вымушана была прызнаць сваю недастатковую інфармаванасць у беларускай праблематыцы.

Сёння ў Санкт-Пецярбургу знаходзіцца парламенцкая дэлегацыя Парламенцкай Асамблеі АБСЕ. Яе старшыня Хав'ер Руперас, выступаючы на 11-м пленарным пасяджэнні МПА, падкрэсліў асаблівую важнасць і значэнне дзейнасці Міжпарламенцкай Асамблеі па распрацоўцы мадэльных законаў СНД. Ён таксама лічыць, што ў абедзвюх арганізацый шмат агульных інтарэсаў, асабліва адносна «развіцця дэмакратычных інстытутаў, папярэджання канфліктаў і далейшага ўзаемадзеяння паміж Асамблеяй, якая [illegible] і АБСЕ».

Ацэнкі работы МПА Х. Рупераса знайшлі [illegible] рашэннях [illegible] Думскай зале [illegible] ў рамках [illegible] было [illegible] выкарыстання [illegible] нацыянальных [illegible] дзесяці [illegible] іх такія [illegible] насельніцтва [illegible] службы [illegible] асамблеі [illegible] ўдзельнікі [illegible] еўрапейскіх [illegible] людзей [illegible] неабходнасць [illegible] была падтрымана таксама [illegible] «Аб міжнародным годзе [illegible] па шляху [illegible] людзей усіх узростаў».

Прынята [illegible] парламентарыяў дзяржаў-удзельніц Садружнасці [illegible] шырока адзначыць [illegible] года 55-годдзе з дня разгрому фашысцкіх войскаў на Арлоўска-Курскай дузе.

Падтрыманы зварот «Няхай на зямлю прыйдуць мір і дабрабыт» Заканадаўчага сходу і Сходу народных прадстаўнікоў Жагорку Кенеша Кыргызскай Рэспублікі да парламентаў усіх дзяржаў. У Бішкеку прапануецца правесці міжнародную канферэнцыю па мірнаму ўрэгуляванню афганскага канфлікту.

Асаблівую цікавасць выклікала інфармацыя аб выкарыстанні мадэльных законаў. За перыяд сваёй работы Асамблея прыняла 63 такія дакументы і 6 рэкамендацый заканадаўчага характару. І практычна ўсе з іх у той ці іншай ступені прымяняюцца пры стварэнні прававых актаў нацыянальных заканадаўстваў.

Аднак, падводзячы вынікі 11-га пасяджэння МПА, яе старшыня Ягор Строеў адзначыў неабходнасць унясення ў дзейнасць Асамблеі пэўных карэктываў. У прыватнасці, звярнуць асаблівую ўвагу на прававыя аспекты малога і сярэдняга прадпрымальніцтва і банкаўскай дзейнасці. Ён асобна падкрэсліў, што ад МПА СНД у многім будзе залежаць і ступень падрыхтаванасці Садружнасці да выпуску адзінай еўрапейскай валюты ў 1999 годзе.

Аляксандр КРЫЖАНОЎСКІ.
Прэс-служба Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь.

БЕЛАРУСЬ: шлях да мора?

Рэалізацыя «марской» праграмы пад пагрозай?

Практычна ўчора ў міністэрствах і ведамствах рэспублікі ўзгадняўся праект праграмы «Аб развіцці рачных і марскіх перавозак на перыяд да 2010 года», а сёння ўжо ёсць апасенні зрыву некаторых яе палажэнняў.

Такую думку, у прыватнасці, выказаў Уладзімір Драхлоў, начальнік службы маркетынгу Гомельскага суднабудаўніча-суднарамонтнага завода. Нагадаем, што адным з важнейшых напрамкаў, згодна з праграмай, з'яўляецца павелічэнне аб'ёму экспартна-імпартных рачных і марскіх перавозак. Беларускі флот не валодае патрэбнымі суднамі. На гомельскім прадпрыемстве ў 1996 годзе было пачата будаўніцтва сухагрузнага цеплахода, які здольны перавозіць калійныя ўгнаенні, будаўнічыя матэрыялы (пясок, шчэбень). Спачатку планавалася здаць судна напрыканцы мінулага года. Аднак з-за цяжкасцяў з фінансаваннем быў вызначаны новы тэрмін — сярэдзіна 1998 года.

Але і гэты час не стаў «днём нараджэння». Як паведаміў Уладзімір Драхлоў, па стану на 1 чэрвеня гэтага года прафінансавана будаўніцтва на суму 9 мільярдаў 970 мільёнаў рублёў, каштарысная ж вартасць праекта складае 23 мільярды. Сёлета прадпрыемства атрымала ўсяго 3 мільярды рублёў, хоць планавалася накіраваць на гэтыя патрэбы ў 5 разоў болей. На сённяшні дзень работы не вядуцца з-за адсутнасці валютных сродкаў. Справа ў тым, што да 80 працэнтаў камплектуючых гамяльчане набываюць у Расіі і краінах далёкага замежжа.

Вядома, што праблемы аднаго са старэйшых суднабудаўнічых заводаў рэспублікі знаходзяцца пад пільнай увагай кіраўніцтва краіны. Сёння адшукваюцца неабходныя для заканчэння будаўніцтва цеплахода сродкі.

Грошы ж «на жыццё» прадпрыемства зарабляе самастойна. Большая частка сродкаў ад разрэзкі на металалом старых суднаў ідзе на аплату працы 300 рабочых. Лодкі маторныя і грэбныя, якіх у месяц на прадпрыемстве выпрабляюць да 20 штук, рэалізуюцца ў Беларусі і Расіі. Наладжана вытворчасць некаторых запчастак для сельскагаспадарчай тэхнікі.

Але маюць рачнікі адну крыўду. Па недагляду ці якой іншай прычыне, калі зацвярджаліся даты прафесійных свят, на работнікаў воднага транспарту забыліся... Раней прафесійнае свята адзначалася ў першую нядзелю ліпеня. Працаўнікі завода з 85-гадовай гісторыяй спадзяюцца на аднаўленне справядлівасці. Іх падтрымліваюць усе работнікі «воднай» галіны.

Жанна КАТЛЯРОВА.

Аб уласным рыбалавецкім флоце пакуль толькі мараць

Не сакрэт, што пытанне стварэння ўласнага марскога рыбалавецкага флоту абмяркоўваецца ў Беларусі ўжо даўно.

Нягледзячы на тое, што наша краіна, як кажуць, на «ўсе сто» сухапутная дзяржава, нічога дзіўнага тут няма: свет ведае шмат прыкладаў, калі гэтая акалічнасць ніколькі не перашкаджае мець свой марскі флот.

Для Беларусі гэтая праблема стала яшчэ больш актуальнай у апошні час, калі ўзніклі цяжкасці з забеспячэннем насельніцтва рыбапрадуктамі. Зыходзячы з гэтага, апошнім часам урад актыўна распрацоўваў пытанне аб стварэнні беларускіх рыбалавецкіх баз на Балтыцы. Згадваўся і Мурманск у якасці верагоднага месцазнаходжання беларускага рыбалавецкага флоту. Аднак, як паведаміў нядаўна журналістам міністр гандлю Пётр Казлоў, нягледзячы на актуальнасць праблемы, ад ідэі стварэння ўласнага флоту на моры пакуль даводзіцца адмаўляцца. Прычына — адсутнасць сродкаў. Хаця не выключана, што пры магчымасці да гэтага пытання ва ўрадзе вернуцца зноў.

Сяргей РАСОЛЬКА.

«Карабель надзей». Дубль чацвёрты

Рэчыцкія карабелы прыступілі да будаўніцтва чацвёртага судна класа «рака—мора» для галандскіх заказчыкаў.

Як паведаміў дырэктар завода Віктар Казлоў, адначасова праводзяцца падрыхтоўчыя работы да закладкі яшчэ трох суднаў. Але да іх будаўніцтва рэчычане прыступяць толькі тады, калі паспяхова і ў тэрмін будзе здадзены гэты карабель. Згодна з кантрактам, беларускае судна павінна быць дастаўлена ў Херсон не пазней як 15 лістапада гэтага года. Каб паспець да вызначанай даты, нешматлікаму калектыву давядзецца працаваць без выхадных па 15 гадзін у суткі, лічыць кіраўнік завода. Пэўныя надзеі ўскладаюцца на пастанову Савета Міністраў ад 25 мая г.г., згодна з якой будуць выдзелены сродкі на стварэнне дадатковых працоўных месцаў. Невыкананне кантракта ў тэрмін пагражае пазбавіць беларускіх карабелаў адзінага заказчыка.

Жанна КАТЛЯРОВА.

Уладзімір ЛЕВІТАНАЎ:

«Беларускае бюро Інтэрпола адыгрывае важную ролю ў барацьбе са злачыннасцю ў рэспубліцы»

З першым намеснікам начальніка Нацыянальнага цэнтральнага бюро Інтэрпола ў Беларусі Уладзімірам Левітанавым гутарыць карэспандэнт «Інтэрфакса»

— Рашэнне аб прыёме Беларусі ў Інтэрпол было прынята ў кастрычніку 1993 года. Цяпер у Інтэрпол, які ў гэтым годзе адзначыць сваё 75-годдзе, уваходзяць 177 краін свету. Разуменнем таго, што барацьба са злачыннасцю патрабуе аб'яднання намаганняў розных дзяржаў, і было прадыктавана наша ўступленне ў Інтэрпол.

З генеральным сакратарыятам Інтэрпола ў нас устаноўлена прамая сувязь, якая дае магчымасць на працягу дзвюх-трох хвілін абмяняцца інфармацыяй. Прычым уся інфармацыя, якая мае аператыўную цікавасць, паступае ў Ліён практычна з любога пункта зямнога шара і, у выпадку неабходнасці, накіроўваецца нам. Дакладна гэтак жа наша інфармацыя перадаецца ў тыя нацыянальныя бюро, дзе яна мае цікавасць. Акрамя таго, мы неадкладна інфарміруем генеральны сакратарыят аб выяўленых выпадках кантрабанды зброі і наркотыкаў, праяўлення арганізаванай злачыннасці і г. д.

— З якімі запатрабаваннямі найбольш часта звяртаюцца да вас калегі з-за мяжы?

— Улічваючы геапалітычнае становішча Беларусі ў цэнтры Еўропы, транзітны характар рэспублікі як асноўнага калідора паміж Захадам і Усходам, у вялікую праблему ператвараецца барацьба з крадзяжамі аўтатранспарту. Не выпадкова больш за 50 працэнтаў запатрабаванняў, якія паступаюць да нас, датычаць менавіта гэтага віду злачынстваў. Трэба сказаць, што ў апошні час карпатлівая работа, звязаная з устанаўленнем прыналежнасці аўтамабіля, істотна аблегчылася. Мы атрымалі доступ да базы даных генеральнага сакратарыята ў Ліёне, куды бюро Інтэрпола ўсіх краін прадаставілі неабходную інфармацыю. У выніку праверку аўтамабіля можна ажыццявіць за лічаныя хвіліны.

Акрамя таго, нямецкія калегі далі нам магчымасць праверкі аўтатранспарту па базе даных аб выкрадзеных у Германіі рэчах і каштоўнасцях. Прычым усе расходы па забеспячэнню гэтай работы нямецкі бок узяў на сябе, таму што дадзеная праблема стаіць для яе асабліва востра. Мы вельмі эфектыўна карыстаемся магчымасцю прамога доступу да іх базы даных для аператыўнай праверкі аўтамабіляў, паходжанне якіх выклікае сумненні.

Узаемадзейнічае наша бюро і з калегамі з краін Балтыі. Не сакрэт, што ў апошнія гады там атрымаў распаўсюджанне выраб падробленых дакументаў на аўтамабілі заходняй вытворчасці, якія затым рэалізуюцца ў Беларусь або пераганяюцца праз яе тэрыторыю ў Расію. Не буду раскрываць прафесійных сакрэтаў, але адзначу, што гэтай праблемай мы таксама займаемся вельмі сур'ёзна.

— Наколькі эфектыўная дапамога беларускага бюро Інтэрпола ў раскрыцці канкрэтных злачынстваў?

— Лічу наш удзел у барацьбе са злачыннасцю ў рэспубліцы дастаткова эфектыўным. У якасці пацвярджэння прывяду некалькі прыкладаў. Так, па інфармацыі, атрыманай з Германіі, сумесна з работнікамі Дзяржаўнага камітэта пагранічных войскаў і Камітэта дзяржаўнай бяспекі была праведзена аперацыя па перакрыццю канала нелегальнай міграцыі праз тэрыторыю Беларусі за мяжу. Кіраўніком гэтай злачыннай групоўкі быў грамадзянін Індыі. У выніку праведзеных аператыўна-вышуковых мерапрыемстваў удалося выявіць кола асоб, якія маюць дачыненне да гэтага крымінальнага бізнесу, і прыцягнуць іх да суда.

Удалося адшукаць і вярнуць на радзіму дзвюх маладых ураджэнак Брэсцкай вобласці, якія выехалі ў Чэхію на заробкі, а затым аказаліся ў Іспаніі ў ролі танцоўшчыц начных клубаў. Атрымаўшы заяву маці адной з дзяўчынак, мы на працягу двух тыдняў адшукалі не толькі іх, але і грамадзяніна Чэхіі, які арганізаваў падпольную пераправу «жывога тавару». Па нашай інфармацыі, ён быў дэпартаваны з Іспаніі, арыштаваны і асуджаны да пазбаўлення волі.

Вельмі эфектыўна апошнім часам вядзецца барацьба з незаконным абаротам крадзеных аўтамашын. У прыватнасці, удалося высветліць некалькі міжнародных злачынных груповак, у састаў якіх уваходзілі грамадзяне Беларусі, Літвы, Польшчы і іншых краін. Дзелавое супрацоўніцтва нацыянальных бюро Інтэрпола і праваахоўных органаў дало магчымасць ліквідаваць гэтыя групоўкі.

Такім жа чынам быў ліквідаваны канал незаконнага паступлення ў рэспубліку какаіну. Ва ўзаемадзеянні з польскімі калегамі і супрацоўнікамі Упраўлення па барацьбе з незаконным абаротам наркотыкаў нам удалося выявіць арганізатараў злачыннай дзейнасці і давесці гэту справу да лагічнага канца.

Або вось зусім свежы прыклад. Па запатрабаванню з Камітэта па міграцыі пры Міністэрстве працы рэспублікі нашы супрацоўнікі праверылі рыхтуемы да заключэння кантракт паміж таварыствам з абмежаванай адказнасцю «Славянін» з Маладзечна і адной будаўнічай фірмай з Батсваны аб накіраванні ў гэту далёкую афрыканскую краіну беларускіх будаўнікоў. Згодна з кантрактам прадугледжвалася набраць каля 1,5 тысячы чалавек. Прычым кожны павінен быў папярэдне выплаціць 480 долараў. Па нашай просьбе калегі з Батсваны ўстанавілі, што арфыканская фірма наогул не мае ліцэнзіі ад урада сваёй краіны на найманне замежнай рабочай сілы. Акрамя таго, высветлілася, што рахунак у банку адкрыты не на саму фірму, а на прыватную асобу. Дзякуючы атрыманай інфармацыі ўдалося прадухіліць яўнае злачынства, якое магло б паламаць лёсы многіх нашых суайчыннікаў.

Такіх прыкладаў, якія сведчаць аб тым, што супрацоўнікі бюро актыўна ўдзельнічаюць у раскрыцці і спыненні злачынстваў, можна прывесці яшчэ нямала. Пры гэтым падкрэслю, што звыш 50 працэнтаў інфармацыі, якую мы атрымліваем, паступае да нас з-за мяжы па запатрабаваннях праваахоўных органаў рэспублікі і непасрэдна дапамагае ім у аператыўнай рабоце.

— Ці выяўляліся ў рэспубліцы факты незаконнага гандлю зброяй?

— У адрозненне ад Расіі, дзе такая праблема стаіць востра, асабліва на Паўночным Каўказе, для нашай рэспублікі яна не такая характэрная. Справа ў тым, што зброя перш за ўсё накіроўваецца ў «гарачыя рэгіёны». Таму ў Еўропе, па інфармацыі Інтэрпола, для яго нелегальнай транспарціроўкі выкарыстоўваецца галоўным чынам так званы «балканскі шлях» — Югаславія, Балгарыя, Румынія. На шчасце, Беларусь знаходзіцца ў баку ад сённяшніх маршрутаў гандляроў зброяй. Да таго ж дастаткова стабільная ўнутраная абстаноўка ў рэспубліцы не мае актыўных патэнцыяльных аматараў рабіць грошы на гэтым відзе злачыннай дзейнасці.

— Як бы вы ахарактарызавалі стан барацьбы з эканамічнай злачыннасцю, у прыватнасці ў фінансава-крэдытнай сферы?

— Цяпер існуе праблема перапампоўвання пад любой маркай буйных фінансавых сродкаў з рэспублікі на Захад. Не пераваляліся і ахвотнікі выманіць у банках валютныя крэдыты па фальшывых дакументах з тым, каб атрыманыя злачынным шляхам грошы таксама пераправіць на асабістыя рахункі ў замежныя банкі.

Па нашых падліках, за няпоўныя пяць гадоў, якія ў Беларусі функцыянуе Нацыянальнае цэнтральнае бюро Інтэрпола, яго супрацоўнікі здабылі доказы злачыннай дзейнасці юрыдычных і фізічных асоб, якія нанеслі або спрабавалі нанесці страты дзяржаве на суму 1,6 млрд. долараў ЗША.

Прычым, калі б у рэспубліцы не было Інтэрпола, то іншых шляхоў атрымання такога роду інфармацыі, якая даказвала б злачынную дзейнасць пэўных асоб на тэрыторыі Беларусі, і прадухілення далейшага перапампоўвання сродкаў на Захад проста не існуе.

XVI чэмпіянат свету па футболу

У англійскіх футбалістаў і балельшчыкаў мэта адна, а спосабы яе дасягнення — розныя

Учора матчамі каманд групы «А» (Бразілія—Марока, Шатландыя—Нарвегія) пачаўся другі круг папярэдняга этапа чэмпіянату свету па футболу. Гульні завяршыліся позна ўвечары.

Масавыя акцыі вандалізму з боку брытанскіх балельшчыкаў перакінуліся з вуліц Марсэля нават на іспанскі востраў Мальёрка ў Міжземным моры. Так «адзначылі» перамогу роднай зборнай англійскія турысты.

Адразу пасля заканчэння матча падпітыя хуліганы перакрывалі дарожны рух, спынялі і перакульвалі машыны, разбівалі вітрыны магазінаў. З вялікай цяжкасцю гвардыі і паліцыі ўдалося ўтаймаваць маладых фанатаў.

З гэтай нагоды міністр унутраных спраў Вялікабрытаніі Джэк Стро заявіў у парламенце, што «цалкам асуджае здрадніцкія паводзіны» англійскіх футбольных балельшчыкаў. Ён паведаміў, што просіць прабачэння ў французскіх уладаў і падтрымлівае дзеянні французскай паліцыі, якая хутка адрэагавала на хуліганскія выхадкі з боку яго землякоў. Міністр заявіў, што прыме тэрміновыя меры для абмеркавання са сваімі французскімі калегамі пытанне аб кампенсацыі пацярпелым.

Унутры сябе «пераварвалі» свае эмоцыі балельшчыкі зборнай Калумбіі, якая прайграла румынам з лікам 0:1. Мэрыя калумбійскай сталіцы — Багаты — апасаючыся беспарадкаў пасля гульні, устанавіла ў горадзе «сухі закон». І мясцовым «фанам», якім не ўдалася «заліць гора» традыцыйным моцным напіткам «агуард'ентэ», ромам ці хаця б півам, засталося хіба што выкрыкваць «вострыя» словы ў адрас трэнера Эдуардо Гомеса, форварда Вальдэрамы і іншых футбалістаў. Дарэчы, Вальдэрама наклікаў на сябе гнеў калумбійскіх балельшчыкаў. Улічваючы норавы лацінаамерыканцаў, у выпадку другой запар няўдачы яму прыйдзецца адправіцца завяршаць футбольную кар'еру ў ЗША, дзе ён гуляе за клуб «Маямі ф'южн». Як вядома, у Калумбіі няўдач нацыянальнай каманды не даруюць. Прыклад таму — забойства абаронцы зборнай Андрэса Эскабара чатыры гады таму, пасля таго як ён у матчы з ЗША забіў гол у свае вароты. Следам за «аўтаголам» ішла смерць. Дарэчы, амерыканцы на сёлетнім чэмпіянаце пакуль не маюць на сваім рахунку ні ачкоў, ні галоў. Свой першы матч яны прайгралі зборнай Германіі — 0:2.

Сёння на XVI сусветным першынстве два матчы ў групе «В». Сустракаюцца: Чылі—Аўстрыя, Італія—Камерун.

Уладзімір ЗДАНОВІЧ.

Інфарм-кактэйль

Чыкагскі падрадчык Скот Табермен мае намер узяцца за будаўніцтва небаскроба ў цэнтры Чыкага, які можа аказацца самым высокім у свеце.

Новы будынак, які яшчэ пакуль не мае назвы, узвысіцца разам з тэлевізійнай антэнай на вышыню 610 метраў і пераўзыдзе цяперашняга «чэмпіёна» сярод небаскробаў — «Петронас таўэрс» у сталіцы Малайзіі Куала-Лумпур. Праўда, сам будынак новай чыкагскай «высоткі» наўрад ці будзе вышэй за «Петронас таўэрс» з яе 452 метрамі. Куала-лумпурскі небаскроб лічыцца самым высокім у свеце з 1996 года, а да гэтага рэкорд належаў чыкагскаму «Сірс таўэр» вышынёй 442 метры.

Рэйтэр.

З некаторага часу ў горадзе Панама, сталіцы аднайменнай рэспублікі, панаваў незвычайны бум. У буйных абутковых магазінах і невялікіх лаўках людзі актыўна скуплялі абутак, асабліва дарагі.

Мясцовая абутковая фабрыка захацела рэзка павялічыць сваю вытворчасць. З гэтай мэтай яна стала прадаваць літаральна па сімвалічных цэнах шматлікім чысцільшчыкам абутку крэм для чаравікаў. Але ў слоікі з крэмам дабаўлялася невялікая колькасць сернай кіслаты. Трук абутнікаў быў раскрыты, і цяпер ім прыйдзецца адказваць за сваю «вынаходлівасць».

«Ла эпоха».

Уласнымі дзецьмі прызнала трохгадовая кошка Мурка, якая пражывае ў літоўскім горадзе Утэпе, шасцярых трусоў, якія засталіся без маці. Праўда, спачатку Мурка была незадаволеная і нават шыпела, калі гаспадары паспрабавалі прыстроіць трусоў да яе кацянят.

Але хутка пацяснілася. Гавораць, што кошка вельмі схуднела, пакуль выкарміла сваё і чужое патомства. Затое цяпер у яе цэлая «інтэрнацыянальная» сям'я.

«Труд».

Хоць і лічацца канадцы людзьмі законапаслухмянымі, але вось падаходны падатак плаціць схільныя далёка не ўсе.

З узятымі на заметку Упраўленнем па даходах падаткаплацельшчыкамі закон не жартуе. У газетах увесь час з'яўляюцца паведамленні: бізнесмену са Скарбора Лау — 4 гады турмы; прадпрымальніка з Келоуны Бруно Кернтопфа — на пяць гадоў за краты. Сярод іх трапляюцца не толькі «дзелавыя людзі», але і важныя чыноўнікі. Патрык Мак Адам, былы памочнік экс-прэм'ер-міністр Браёна Малруні, не хацеў плаціць падаткі з агульнай сумы 667 тысяч долараў. Яму вызначылі год пазбаўлення волі, але чамусьці ўмоўна, і 164 тысячы долараў штрафу.

ІТАР—ТАСС.

«Педагагічныя метады» 28-гадовай настаўніцы фізікі Людмілы Ц. выклікалі вялікі жах у жыхароў украінскіх Чаркасаў.

З вучнямі сваёй сярэдняй школы яна не толькі распівала спіртныя напоі, але і ўступала ў інтымныя сувязі. Даведаўшыся аб гэтым, бацькі звярнуліся ў пракуратуру, узбуджана крымінальная справа.

«Труд».

Да 200-годдзя з дня нараджэння Адама Міцкевіча

Падарунак «Белпошты»

Адметна ўшанавала юбілей нашага слыннага земляка Адама Міцкевіча рэспубліканскае дзяржаўнае аб'яднанне «Белпошта». Да 200-годдзя з дня нараджэння Адама Міцкевіча выпушчаны паштовая марка, канверт першага дня, паштовая картка.

Аўтар мастацкага праекта — мастак, які плённа і мэтанакіравана ўзнаўляе гісторыю нашай Айчыны, Мікола Купава. Партрэт маладога Міцкевіча дапаўняе выява навагародскіх краявідаў, фальварка Завоссе. І хаця да юбілейнай даты заставаўся яшчэ час, ужо сёння «Белпошта» і выдавецкі цэнтр «Марка» аб'ядналі ўсю паштовую прадукцыю ў гонар славутага паэта ў сувенірна-філатэлістычны канвертаваны набор «Да 200-годдзя з дня нараджэння Адама Міцкевіча». Тыраж сапраўднага падарунка даволі абмежаваны — 1000 асобнікаў.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

«Расія бярэ сакрэтны крэдыт у заходніх банкаў»

«Расійскі ўрад тайна пазычыў прынамсі 200 млн. долараў у заходніх камерцыйных банкаў, каб падтрымаць сваю стабілізацыйную праграму. Аб гэтым паведамілі заходнія банкіры.

***«Файнэшнл таймс»** (Вялікабрытанія).*

Захаду трэба пераасэнсаваць свае адносіны з Расіяй

«Расія ўваходзіць у гісторыю як першая краіна, якая забяспечвае прыток наяўных грошай з дапамогай ядзернай зброі, пагражаючы крэдыторам не банкруцтвам, а Армагедонам, калі здзелка паміж Захадам і Масквой сарвецца.

Выратаванне здзелкі, якая забяспечыць Расію дадатковай эканамічнай дапамогай ва ўстанаўленні стабільнай капіталістычнай дэмакратыі -- гэта прапанова, ад якой Захад не можа сабе дазволіць адмовіцца.

***«Інтэрнэшнл геральд трыбун»** (ЗША).*

СЁННЯ

СОНЦА

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск –	4.36	21.43	17.07
Віцебск –	4.18	21.42	17.24
Магілёў –	4.26	21.32	17.06
Гомель –	4.32	21.21	16.49
Гродна –	4.53	21.57	17.04
Брэст –	5.03	21.48	16.45

МЕСЯЦ

Апошняя квадра 17 чэрвеня
З 0.44 — 23-ія месяцавыя суткі.
З 20.24 Месяц — у сузор'і Авена

ІМЯНІНЫ

Пр. Мітрафана, Мяфодзія
К. Альбэрта, Лауры

НАДВОР'Е

Сёння ўдзень па рэспубліцы захаваецца пераменная воблачнасць, месцамі пройдуць кароткачасовыя дажджы, навальніцы. Тэмпература паветра ў Гродне і Віцебску — 17—19, Брэсце і Мінску — 19—21, Магілёве — 20—22, Гомелі — 22—24 градусы цяпла.

У наступныя двое сутак: 18-га ўначы — без ападкаў, удзень 18-га і ўначы 19-га — на ўсходзе, а ўдзень 19-га — на большай частцы тэрыторыі рэспублікі дажджы, месцамі навальніцы. Тэмпература ўначы — 7—12, удзень — 18—23; 19-га па ўсходу рэспублікі ўначы — 10—15, удзень — 22—27 градусаў вышэй нуля.

МОРСКОЙ БОЙ

Результаты тиража №16, состоявшегося 15 июня 1998 года Призовой фонд игры составил 105 330 000 рублей.

Общий порядок выпадения шаров

И10	Б10	К9	Б2	В9	В3	Е4	А7	Б4	Г7	В10	Ж9	А2	К4	Ж4	Г10	Д4	Ж10	Е5	З2
К1	К7	Д6	Е6	Д7	В8	Г9	Д9	Ж7	Г3	Е2	И6	И9	Ж8	Е1	Б7	А1	И5	Е10	Г1
Г4	Д8	Е7	З4	Г2	К3	З1	З7	Б8	И3	Д3	Г8	Д10	А9	Е8	Б3	Д1	И2	В1	И4
А10	К5	Г5	З8	З3	З10	З5	К2	З6	Е9	Б9	И8	Б6	И1	А3	И7	А4	А8	А5	В7
Е3	В4	Ж1	З9	А6															

Оставшиеся шары

Б1	В2	Д2	Ж2	Ж3	Б5	В5	Д5	Ж5	В6	Г6	Ж6	К6	К8	К10					

Распределение выигрышей

№ тура	№ хода	Координаты шара	К-во выигрышных билетов	Выигрыш на один билет	Сумма выигрышей
1	67	З5	1	28 740 000	28 740 000
2	71	Б9	1	2 980 000	2 980 000
3	72	И8	4	1 788 000	7 152 000
4	73	Б6	4	1 192 000	4 768 000
5	74	И1	3	834 000	2 502 000
6	75	А3	6	667 000	4 002 000
7	76	И7	8	548 000	4 384 000
8	77	А4	7	441 000	3 087 000
9	78	А8	9	345 000	3 105 000
10	79	А5	4	262 000	1 048 000
11	80	В7	17	214 000	3 638 000
12	81	Е3	35	178 000	6 230 000
13	82	В4	33	154 000	5 082 000
14	83	Ж1	47	143 000	6 721 000
15	84	З9	69	131 000	9 039 000
16	85	А6	108	119 000	12 852 000
Итого			356	105 330 000	

1. Денежные выигрыши выплачиваются после проведения экспертизы почтовым переводом по заявлению выигравшего или из кассы предприятия (филиала) в течение одного месяца со дня сдачи билета на экспертизу. Экспертиза производится на головном предприятии организаторов лотереи. Для получения выигрыша участнику необходимо предъявить билет региональному представителю в областных (территориальных) филиалах.
2. Приём выигрышных билетов и оплата осуществляется в течение 6 (шести) месяцев со дня опубликования тиражной таблицы. Билеты, серию и номер которых определить невозможно, а также, если их срок выплаты истёк, к оплате не принимаются.
3. Невостребованные выигрыши переходят на формирование специального приза.
4. Предъявитель выигрышного билета должен иметь при себе документ, удостоверяющий его личность

Вниманию любителей "Морского боя".

Розыгрыш лотереи "Морской бой" проводится каждый понедельник в 20.00 в прямом эфире по телеканалу БТ. Следующий тираж состоится 22 июня 1998 г. Цена билета 20 000 рублей. По всем интересующим Вас вопросам обращайтесь в региональные представительства: г. Минск т. 236 44 07, г. Могилев т. 31 11 43, г. Витебск т. 47 509, г. Гомель т. 56 01 80, г. Брест т. 26 57 69, г. Гродно т. 44 62 26. Желающих принять участие в игре на телестудии просим обращаться по тел.: (017) 266 28 56.

Приглашаем на работу распространителей лотерейных билетов с полной или частичной занятостью тел. (017) 236 44 07

Справки по тел.: (017) 266 28 56.

Спешите! Играйте! Выигрывайте!

Сядзіба

Выпуск № 20 (408)

Рубрыку вядзе Мікалай ЧАХОЎСКІ

ПЕРАПІСКА З ЧЫТАЧАМІ

Анатолю КАШЭВІЧУ, Лельчыцкі раён

Паважаны Анатоль Станіслававіч! Да мераў барацьбы з каларадскім жуком мы звярталіся не раз. У гэтым годзе таксама былі публікацыі. Што зробіш, «паласацік» так прызвычаіўся да неспрыяльных умоў жыцця (нават надвор'я), што яму, здаецца, увогуле мора па калена. Усе нягоды пераадольвае ды яшчэ якое агрэсіўнае патомства гадуе. За сезон да чатырох «прыплодаў»!

Вы пытаецеся, ці няма нейкага народнага сродку, каб утаймаваць драпежніка на бульбе. Не, няма. Ёсць мноства пабочных мераў, якія вядуць да складанасцяў для жука. Гэта прысыпка бульбы ў час пасадкі попелам. Калі расліна развіваецца, яе «пудрыць» тым жа прасеяным попелам (жук любіць ласавацца верхнімі, самымі маладымі лісцікамі). Яшчэ рыхтуюць зольны раствор. Літровую банку попелу высыпаюць у каструлю з вадою (3 літры), даводзяць да кіпення і на слабым агні трымаюць недзе 10—15 хвілін. Знімаюць, цэдзяць праз капронавую панчоху. На 10-літровае вядро вады бяруць 1 літр раствору і апрацоўваюць бульбу. Іншыя метады барацьбы з каларадскім жуком прыведзены ў нашых брашурках: № 17 («Паслёнавыя») і № 20 («Хваробы і шкоднікі саду і агарода»).

Усе так званыя «народныя сродкі» ствараюць перад жуком часовыя нязручнасці. Толькі хімічныя прэпараты ў стане яго знішчыць. Пытайцеся ў раённай «Сельгасхіміі». Яны завозяць шмат прэпаратаў, у тым ліку і новых. Акрамя таблетак, капсул, парашку вам неабходна набыць і механічны апырсквальнік. Сродкі акупаюцца нават за адзін сезон — такі шкодны гэты прышэлец з Амерыканскага кантынента.

Вользе КАРМАЗАВАЙ, г. Мінск.

Агурочныя расліны вельмі лёгкія да росту, развіцця. Калі хоць крышачку передалі азотных (таго ж гною), чакайце буйнай зялёнай часткі і невялікай колькасці пладоў. Таму і даюцца такія настойлівыя рэкамендацыі — зняць верхавіну над чацвёртым ці пятым лісцікам. З пазух пойдуць пасынкі. На сцябле пакінуць толькі адзін ці два, але самыя дужыя. Парасткі, якія ўтварыліся, нясуць на сабе значна больш жаночых кветак з завязямі.

Завязяў будзе болей, калі мы часова спынім частыя палівы і падкормкі. Вось калі з'явяцца агурочкі, тады і падкармлівайце. Яшчэ адна мера — сонечнае святло і падвязванне ля ўваходу ў цяплічку любых кветак (прываблівае пчол).

ЮНЫМ АМАТАРАМ ХАТНЯГА АЗЕЛЯНЕННЯ З ГЛЫБОКАГА

Усе зялёныя пакаёвыя культуры, якія не цвітуць, размнажаюцца метадам чаранкавання ці дзяленнем карэнішча. Дзелячы карані, сочым, каб як мага меней рассыпалася зямля, на кавалку, які адразаем, была свая сцябліна і нават зялёныя лісты.

Можна абкараніць і само лісце. Верхнюю трэць яго адрэжам і паставім у ваду. Праз нейкі час (тыдзень ці болей) убачым белыя кропкі-карані. Можна адразу садзіць у зямлю (роўныя долі поўнасцю перапрэлага лісця і пяску). Абавязкова накрыць празрыстым каўпаком — паўлітровым ці літровым слоікам). Пад каўпаком прыжывальнасць вельмі высокая.

СЕЙЦЕ РЭДЗЬКУ І... МОРКВУ

Усе, хто звязаны з асабістай гаспадаркай, заўважылі, што сяўба рэдзькі ранняй вясною заўжды вядзе да шматлікіх кветканосаў, дуплаў у саміх пладах, іх адзеравянеласці. Між іншым, усё мяняецца, калі тэрміны сяўбы зрушаны на больш позні час. Відаць, кветканосы ствараюць... высокая тэмпература, абязводжанасць глебы, мноства элементаў сілкавання ў надзвычай даступнай форме.

Рэдзьку сеем у падрыхтаваную глебу. Лепш, калі насенне праверана і прарошчана. Радок ад радка на адлегласці 40—50 см. Канаўкі абавязкова палітыя вадою вельмі старанна. Калі глеба сухая, то ўсходы загінуць.

Найлепшая сярэдняя тэмпература для гэтай культуры ў межах 17 градусаў цяпла (ніжні парог недзе на адзнацы 13, а верхні — 20 градусаў). Глебы акультураныя. Гной без дапрацоўкі (знаходжанне ў кампостах) непажаданы. Рэчывы ў ім павінны быць перагнілыя. На граду ў 10 кв. метраў яго даюць да 35 кг (тры вядры). Пажадана ўнесці і мінеральныя тукі: да 180 г салетры, удвая больш суперфасфату і да 140 г хлорыстага калію. Адна расліна ад другой пры канчатковай прарыўцы знаходзіцца на адлегласці 15—20 см.

Як бы позна ні пасеялі зімовую рэдзьку, ад блыхі і мухі не пазбавіцца. Таму выкарыстоўваць народныя сродкі — попел, настоі лісцяў памідораў, бульбы, палыну, крываўніку, тытуню. Яны не знішчаюць «гасцей», а толькі адпуджваюць. Калі ж ворагаў многа, тады бярэцца апырсквальнік. Але растворы робім слабейшымі. Скажам, «каратэ» выкарыстаем толькі паўампулы на вядро вады.

Чэрвень можа паспрыяць і моркве. Яе сеем у адзін тэрмін з рэдзькай — да канца другой дзесяцідзёнкі. Морква знаходзіцца на градцы аж да лістапада.

У заключэнне пра месяцавыя дні. Вялічка сцвярджае, што леп-

шыя дні для сяўбы рэдзькі 17—18 чэрвеня, а морквы — 15 — 16 (на жаль, мінулі).

ХОЧАЦЦА ПІЦЬ, БО ХОЧАЦЦА ЖЫЦЬ

У брашуры «Дары саду» (выданне нашага аддзела) прыведзены артыкул галандскага вучонага Д. Клапвайка. У ім размова ідзе пра ваду. Так, пра звычайную ваду, без якой жыццё проста немагчымае.

Вось асноўныя функцыі вады. Па-першае, будаўнічая. Тройца: вада + вуглекіслата + святло ствараюць цукар — жыццёва неабходны будаўнічы матэрыял. Па-другое, вада добры растваральнік. Толькі з воднага раствору пажыўныя рэчывы (солі) паступаюць у карані і лісце. Па-трэцяе, рэгулюе ціск у самой клетцы. Шмат вады — ціск максімальны, мала вады — ціск на мяжы сігналу «SOS». Далей — функцыя вады ў рэгуляванні тэмпературы самой расліны. У выніку выпарэння ліст заўсёды на адпаведным тэмпературным узроўні. Цяплей — выпарэнне больш шпаркае (ліст можа нават вянуць), халаднавата — у зялёных частках поўны ажур. Да таго ж вада што той грузавік перамяшчае (пера- [illegible]

Бачыце, колькі функцый у вады, без якой, як пяецца ў вядомай песні, «і ні туды і ні сюды». [illegible]

[illegible]

Хатняя аптэка

НЕШТА НЕ Ў ПАРАДКУ З СЭРЦАМ?

Народныя лекары рэкамендуюць пры неўрозе сэрца і звязанай з ім бяссоніцы наступныя зборы траў: кветкі рамонку аптэчнага — 10 г, кветкі ландыша — 10 г, плады фенхеля — 20 г, лісце мяты перцавай — 30 г, корань валяр'яну — 40 г. Настойваюць у трох літрах крынічнай вады. Прымаць настой па чвэрці шклянкі чатыры разы на дзень. Прамежкі прыкладна роўныя. Курс лячэння — да трох тыдняў.

Зніме напружанне, палепшыць сон і такі настой: корань валяр'яну — 15 г, шышкі хмелю — 15 г, ліст мяты перцавай — 30 г, трава сардэчніку — 30 г. Усё на тры літры [illegible]

36,6°

«ЖАЛЕЗНЫЯ» ЖАНЧЫНЫ

Калі з-за недахвату жалеза ў крыві адчуваеце ўпадак сіл, вы не адзінокія. Практычна кожная дзесятая жанчына [illegible] ежу ў каструлях з нержавеючай сталі. [illegible] на 13 працэнтаў больш.

Памідоры супраць сардэчна-сасудзістых захворванняў

Паводле даных амерыканскіх даследчыкаў, пры награванні з дабаўленнем алею з памідораў выдзяляецца антыаксідантнае рэчыва пад назвай «лікапен», якое процідзейнічае старэнню.

— Мы рэкамендуем ужываць у ежу як мага больш прадуктаў, [illegible] — гаворыць доктар Ленар Калмеер, [illegible]

Лікапен утрымліваецца і ў іншых чырвоных і аранжавых [illegible]

«АіФ-Здоровье».

Валерый ІВАНОЎ:

«ТРЭБА МЯНЯЦЬ «АСФАЛЬТНЫ» ЛАД ЖЫЦЦЯ»

Кампазітар Валерый Іваноў піша оперу. У пяцьдзесят гадоў пацягнула на рамантыку і панеслі ў невядомы бок «Пунсовыя ветразі» Грына. Спачатку захварэла такой ідэяй Алена Турава, расказала кампазітару. Іх жаданне перавесці твор Аляксандра Грына на оперную мову супала.

Але пакуль ветразі ляцяць да канцавога прыпынку, Валерый Іваноў збіраецца ў Маладзечна. Там ён папрацуе трошкі старшынёй журы конкурсу маладых выканаўцаў... І паслухае свае песні. На пяцьдзесят пражытых гадоў яму дасталося ў адным з канцэртаў цэлых 50 хвілін гучання. Праграма рыхтуецца разам з Дзяржаўным канцэртным аркестрам. Адзначыць юбілей кампазітара такім чынам прапанаваў М. Фінберг.

— Валерый Кірылавіч, вы самі выбіралі песні на гэты «ўрывак» канцэрта?

— Так, дзесяць песень на беларускай мове. Натуральна, што хацелася паказаць лепшае. Але і новыя прагучаць. Намячаюцца дзве прэм'еры.

— Ці лічылі вы, колькі ў Вас напісана песень?

— Не, і не збіраюся гэтага рабіць. Дрэнная прымета. Ну, магчыма, пяць-шэсць...

— Добрых, вы маеце на ўвазе?

— Так. Я думаю, калі меркаваць па ўспрыманню.

— Вы яшчэ ў савецкі час былі дастаткова «раскручаным» кампазітарам, пачынаючы з вельмі папулярнай некалі песенькі «Ты, да я, да мы з табой».

— Наконт «раскручанасці» я не магу сказаць. Але я заўсёды імкнуўся рабіць так, каб музыку чулі. Я быў адным з самых маладых лаўрэатаў прэміі Ленінскага камсамола. Працаваў у розных жанрах. Напрыклад, бярэш адзін «калідор» — песенны жанр, другі — музыка для аркестра народных інструментаў, яшчэ і музыка да кінафільмаў. Так атрымлівалася, што яна гучала. І гучыць зараз.

— У якім «калідоры» Вам лепей працуецца?

— Апошнім часам я займаўся амаль толькі песнямі. А зараз пачаў працу над операй «Пунсовыя ветразі». Гэта будзе першая мая опера, большая частка музыкі ўжо напісана. Спадзяюся, што ў гэтым годзе праца завершыцца.

— І ёсць надзея, што яна будзе пастаўлена?

— Надзея сама па сабе нічога не значыць. Ёсць дамоўленасць. Але бывае, што дамовішся ўжо канкрэтна, а штосьці парушае планы і яны адкладваюцца на няпэўны тэрмін. Ёсць у мяне сябры і аднадумцы, якія будуць займацца рэжысурай, сцэнаграфіяй. Але абяцаць, што прэм'ера адбудзецца менавіта тады і там, я не стану. Ведаю, як у жыцці ўсё бывае няпроста.

— Зараз адна з самых папулярных тэм для размоў — пра тое, як сёння цяжка жыць. Як «цяжкае жыццё» ўплывае на творчасць?

— Я не думаю, што толькі ў нас, толькі тут цяжкі перыяд. І да нас былі цяжкія часы, і ў мінулых вяках таксама. І ў такія часы нараджаліся таленавітыя творы ў розных галінах мастацтва. Калі чалавек у дастатку, ён да яго прывыкае. Сыты чалавек наўрад ці можа нешта добрае зрабіць, на маю думку. Канешне, добра, калі не трэба думаць, дзе ты заробіш заўтра грошы, як сям'ю забяспечыш. А хацелася б і некуды з'ездзіць, сустрэцца з выканаўцамі, — усё гэта грошы. Раней дзякуючы таму, што быў музычны фонд у Саюзе кампазітараў, пісалася пісьмо ў філармонію, заказваліся выканаўцы — і малады кампазітар мог паслухаць свой твор. Сёння на гэта няма сродкаў. Атрымліваецца, што маладыя людзі не чулі тое, што напісалі. З камернымі творамі працей: напрыклад, ёсць саната для флейты і фартэпіяна — патрэбны два выканаўцы. А калі напісаў сімфонію — паспрабуй арганізаваць такое «праслухоўванне».

— Працэс дамовы з выканаўцамі ідзе лёгка?

— Ну, у нас жа ў кансерваторыі заўсёды былі сябры — і піяністы і флейтысты. Па-сяброўску дамовіцца заўсёды прасцей. Я ішоў менавіта такім шляхам. Кожны выканаўца можа пры гэтым унесці асаблівую афарбоўку ў твор. Бывае так, што падказваюць нейкія папраўкі. Кампазітар хоча бачыць, што яго творы патрэбныя. Пісаць для сябе, для мамы, для бабулі сэнсу няма. А сядзець і думаць, што ты пішаш вельмі таленавітую музыку, якую не разумеюць, але прыйдзе для яе час... Мне такі склад мыслення не ўласцівы. Таму я сябе не падманваю думкамі, што пішу вельмі добрую музыку. Ці тым, што яе праз 50 гадоў будуць выконваць.

— Апошнім часам у Расіі сталі многа гаварыць пра тое, у якога кампазітара колькі каштуюць песні. Вам прыходзілася прадаваць свае творы?

— Я ўвесь час прадаю свае песні, як мне ні сорамна ў гэтым прызнацца. У Міністэрстве культуры ёсць мастацкі савет, які па лініі дзяржавы нас падтрымлівае, закупляючы творы розных жанраў. Было і так, што мае песні не праходзілі мастацкі савет. А вось на заказ, як кажуць, я не працую.

Дзяржава сёння плаціць колькі можа. Я не ведаю, ці нармальна гэта, калі песню ацэньваюць у паўтара мільёна? А калі яна ўдалася? А калі яна патрэбна народу?..

— Магчыма, лічыцца, што народ будзе плаціць любоўю?..

— Гэта радуе да пэўнага ўзросту. Хачу сказаць, што чым маладзейшы чалавек, тым ён злейшы да таго, што атрымліваецца не зусім так, як трэба. З узростам ужо пачынаеш шукаць апраўданне для многіх з'яў. З іншага боку, пагледзіш, як у вёсках людзі перабіваюцца, і сам сабе падумаеш: я яшчэ больш-менш нармальна трымаюся.

— Раней практыкаваліся творчыя сустрэчы з артыстамі, кампазітарамі ў раёнах...

— Раней, так, ездзіў. Зараз — не. Вельмі складана. Па-першае, трэба арганізаваць усё, каб нехта завёз, прывёз. І без выканаўцаў не абыдзешся падчас такіх сустрэч. А яны ў большасці адразу задаюць канкрэтнае пытанне: «Колькі?..» У дадзеным выпадку я маю на ўвазе маладзейшае пакаленне. Яшчэ нічога не зрабіўшы ў гэтым жыцці, яны ўжо моцна «захварэлі» на зорную хваробу.

— Між іншым, людзі часцей нават не ведаюць «бацькоў» сваіх любімых песень, прыкмячаюць толькі выканаўцаў.

— Такі наш лёс, што зробіш. Хто адразу зможа назваць аўтараў песні «День Победы»? Усе ведаюць, што спявае Лешчанка. Можа адзін з тысячы назаве кампазітара Тухманава і паэта Харытонава. Але гэта не страшна. Больш палохае, калі кампазітар фізічна жывы, а музыка яго даўно нежывая.

— Як падбіраеце тэксты для песень?

— Неяк прынята думаць, што спачатку кампазітар знаходзіць верш, які яго натхняе. У мяне наадварот. З'яўляецца тэма, я думаю, хто з паэтаў лепей можа яе ўвасобіць, сустракаемся, разам думаем, пра што будзе песня. І тады яна пішацца.

— І хто з паэтаў сярод лідэраў па сумеснаму супрацоўніцтву над песнямі?

— Ды я іх не так многа і пішу. Але часцей дастаецца Валодзі Някляеву. Лепшыя песні напісаны разам з ім.

— Даўно сябруеце?

— Гадоў дваццаць пяць.

— Многія вядомыя таты накіроўваюць сваіх дзяцей па пракладзенай дарозе. Нармальная з'ява — клопат бацькоў пра дзяцей. Вы сваіх дачок музыцы вучылі?

— Старэйшая скончыла музычную школу. Яна хацела стаць спявачкай. І сябры падштурхоўвалі, маўляў, тата дапаможа. А я ёй сказаў: «Каця, я за цябе нікуды прасіць не пайду, а спявачкі з цябе не атрымаецца». Ёй было, канешне, крыўдна. Але для таго, каб некім стаць, трэба нешта ўмець. Калі ёй не сорамна, то мне было б вельмі сорамна. Адпаведныя высновы былі зроблены.

— А малодшая не стаіць на раздарожжы паміж спортам і музыкай?

— Яна музыку слухае, але не займаецца ёю. Яна і сама не ведае пакуль, што ёй патрэбна. Няхай расце.

— Як сябры ці блізкія ставяцца да вашага гумару?

— Я знаходжуся сярод людзей, якія разумеюць і любяць жарты. Яны ведаюць, што па-злому я не жартую. Між іншым, гумар яшчэ і дапамагае нам не хадзіць з вачамі, акругленымі ад здзіўлення. Паехалі неяк з сябрам на рыбалку. Я вельмі люблю піва, але да паўдня яно ў нас скончылася. І вось уявіце: гарачыня — за трыццаць. Пакутуем ад смагі. Я крычу: «Ваня, піва халодненькае з пенкай будзеш?» — «А што, ёсць?..» Было і расчараванне, і смеху. Але ж і мне хацелася таго піва...

— Часта выязджаеце на прыроду? Ёсць пэўныя месцы?

— Ёсць месцы. Я лічу, што трэба часцей мяняць «асфальтны» лад жыцця і хоць трохі адчуць зямлю — якая яна бывае цёплая, як яна часам казыча ногі. І птушкі там спяваюць. У Мінску вы салаўя не пачуеце. І дзецям вельмі падабаецца, калі бываюць у мясцінах, дзе я нарадзіўся — у Глуску Магілёўскай вобласці. Прыемна, калі едзеш туды і ведаеш, што ёсць з кім сустрэцца. Заўсёды сэрца радуецца, калі цябе нехта чакае.

— Ваш любімы від транспарту?

— Карыстацца даводзіцца рознымі. А часцей за ўсё на працу дабіраюся аўтобусамі. Дарэчы, мімаволі заўважыў, што на шляху ад дома да Акадэміі музыкі я прыдумаў некалькі музычных тэм. І самае галоўнае ў такі момант — не сустрэць каго са знаёмых, каб «данесці» матыўчык дадому і хутчэй запісаць.

— У вас спартыўна-музычная сям'я. Як такія розныя людзі знайшлі адзін аднаго?

— Мы пазнаёміліся на адным з тэлеэфіраў. Але дагэтуль завочна былі знаёмыя — я пісаў музыку да дакументальнага фільма пра алімпійскую чэмпіёнку Алену Бялову. Гэта было болей за дваццаць гадоў таму.

— У Вас ужо было некалькі творчых вечароў. Ці цяжка кожны раз рыхтаваць новы?

— Ой, і не пытайце... Я думаю, што кожнаму, хто праз гэта прайшоў, трэба сказаць вялікі дзякуй. Незалежна ад таго, быў поспех ці не. Вось, напрыклад, зараз я аддаю тры песні Анатолю Ярмоленку. Ён прывык працаваць са сваім калектывам. У Маладзечне прыйдзецца спяваць з аркестрам. А гэта трошкі іншае. Таму дамовіліся сустрэцца і рэпеціраваць. Пасля вялікага канцэрта заўсёды сам сабе думаеш: не ведаю, калі яшчэ адважуся на такі подзвіг.

— Якія у вас дома ёсць музычныя інструменты?

— Скрыпка, якую малодшая дачка паламала. Гітара, якую зламаў я, а яна давяршыла справу. Паляўнічы ражок, які яна пабіла. Дзіцячыя цымбалы. Дудачкі, якія я з Багдада прывёз, а Вольга Валер'еўна таксама дала ім рады. Маракасы, кастаньеты. Пра фартэпіяна нават забыўся.

— «Слабо» напісаць нейкі твор для кастаньет?

— Для гэтага трэба адчуваць спецыфіку, прыроду інструмента. Не проста «ад балды» засунуць іх у сімфанічны твор, а каб у ім была ідэя. Кожны інструмент трэба адчуваць. Таму для кастаньет я наўрад ці што напішу.

Гутарыла Ларыса ЦІМОШЫК.

УСЁ ПРА ЎСЁ

ВЫЛЕЧЫЦЬ ДУШУ — ГЭТА ЗНАЧЫЦЬ ВЫЛЕЧЫЦЬ ЦЕЛА

Каб вылечыць хваробу, трэба ўхіліць прычыну яе ўзнікнення. Калі ты з недаверам пазіраеш у будучыню, то захварэеш на блізарукасць. Калі адчуваеш, што ты «не ад гэтага свету», — атрымаеш у падарунак дальназоркасць.

Калі з нялюбасцю глядзіш на навакольны свет — цябе чакае глаукома ці катаракта. Калі адчуваеш сваю непаўнацэннасць і хаваеш гэта ад тых, хто цябе акружае, то атрымаеш язву страўніка. Той, хто пакутуе ад запораў, — баіцца беднасці. Рак — гэта хвароба крыўды. Вельмі важна для чалавека дараваць другому не галавой, а сэрцам. Той, хто не можа дараваць, забівае сам сябе. Кожная хвароба дадзена нам у знак таго, што ў тваім жыцці, тваёй душы не ўсё ў парадку.

АДВАГА І ДЫХАННЕ

Зрабіць глыбокі ўдых і... скокнуць у халодную ваду. Ці ўвайсці ў клетку з тыграмі. Ці ў кабінет начальніка. Якая памылковая думка! Глыбокі ўдых і рэзкі выдых парушаюць звычайную цыркуляцыю кіслаты ў арганізме і ўводзяць яго ў стан панікі. Так што перад тым, як здзяйсняць рашучыя ўчынкі, старайцеся дыхаць роўна і спакойна.

СВАВОЛЬНІЦЫ НА СУД НЕ З'ЯВІЛІСЯ

Навучэнцы медыцынскага каледжа індыйскага партовага горада Алепі штата Керала падалі ў суд іск са скаргай на... малпаў, якія жывуць у мясцовым храме непадалёку ад каледжа. Аказваецца, гэтыя нахабніцы на працягу некалькіх месяцаў крадуць у бедных студэнтаў хлеб і прадукты харчавання, а часам учыняюць напады на іх і збіваюць. Малпы на судовае пасяджэнне не з'явіліся, аднак у дзень вынясення завочнага рашэння суда адказчыкі павіслі на дрэвах вакол будынка суда, каб выслухаць прыгавор.

ЗАРАБЛЯЮЦЬ ГРОШЫ І ТАК

У амерыканскім горадзе Уілінгбора цэлыя сем'і займаюцца здабываннем і апрацоўкай гразі — не простай і нават не лячэбнай, а вельмі патрэбнай у спорце. Штогод людзі «здымаюць» ураджай гразі і асаблівым, ім адным вядомым спосабам апрацоўваюць яе і адпраўляюць рэгулярна кожнай камандзе асноўных бейсбольных спартыўных клубаў краіны. Перад пачаткам гульні суддзя націрае гэтай граззю не менш як 60 бейсбольных мячоў, што дапамагае спартсмену лепш ухапіцца за мяч. Каштуе яна нятанна — 15 долараў за слоік.

ЗДЫМІЦЕ СТРЭС!

Стрэс стаў сур'ёзнай праблемай у нашым жыцці, першапрычынай многіх сур'ёзных хвароб. Унікальнае рашэнне барацьбы за стрэсам прапанавалі вучоныя. Яны запісалі на кампакт-дысках гукі прыроды: спевы птушак у лесе, журчанне ручая, шум прыбою на фоне інструментальнай музыкі. Зліццё прыродных гукаў з цудоўнай музыкай дало здзіўляючы лекавы эфект: чалавек супакойваецца, расслабляецца, у яго нармалізуецца артэрыяльны ціск.

По матэрыялах друку склала Вікторыя КЛЯНОВІК.

ТЭЛЕХВАЛЯ

НТБ даляціць да вёскі!

Праграма незалежнага тэлебачання (НТБ) ствараецца ў Маскве, а потым рэтрансліруецца ў шэрагу гарадоў Рэспублікі Беларусь. Напрыклад, у Гомелі (30-ты канал, зона прыёму да 16 км), Магілёве (32-гі канал, да 25 км), Віцебску (26-ты канал, да 15 км).

Найбольшую цікавасць для жыхароў Мінска і Мінскай вобласці мае перадатчык праграмы НТБ, размешчаны ў пасёлку Калодзішчы (15 км ад горада). Перадатчык адлюстравання магутнасцю 5 кВт на 37-м канале пры вышыні пад'ёму перадаючай антэны 350 м над паверхняй зямлі забяспечвае зону ўпэўненага прыёму да 60 км.

Для якаснага прыёму тэлевізійных перадач неабходна адпаведная антэна. У дадзеным выпадку аўтар гэтых радкоў зрабіў разлік памераў шматэлементнай антэны тыпу «хвалевы канал» менавіта для 37-га канала. *На мал. 1* паказаны эскіз канструкцыі гэтай антэны, якая складаецца з 24 элементаў: трайны рэфлектар, актыўны пяцельны вібратар і 20 пасіўных дырэктараў. Эскіз канструкцыі антэны друкуецца ўпершыню.

Цалкам вырабляць антэну на ўсю даўжыню нясучай страпы (2914 мм) не заўжды патрэбна. Так, у межах так званай «прамой бачнасці» (няма перашкод у выглядзе высокіх будынкаў у напрамку на Калодзішчы) у г. Мінску можна выкарыстоўваць канструкцыю антэны з васьмі элементаў. У сельскай мясцовасці такую скарочаную антэну можна выкарыстоўваць на адлегласцях да 15—20 км ад Калодзішчаў. На адлегласці да 30 км выкарыстоўваецца антэна з 11 элементаў, на адлегласці да 50 км — 15 элементаў.

Пры далёкім прыёме, асабліва паза зонай упэўненага прыёму, на адлегласці 60—100 км, колькасць элементаў антэны неабходна павялічыць. Але на такіх вялікіх адлегласцях сама па сабе антэна не можа гарантаваць якасць прымаемага адлюстравання. Але і тут ёсць выйсце са складаных умоў прыёму: неабходна абсталяваць антэну ўзмацняльнікам. Лепш за ўсё набыць гатовы антэнны ўзмацняльнік (АУ) ад так званай «польскай» антэны. Гэта АУ тыму SWA-7 або падобны да яго, які мае каэфіцыент узмацнення 32—36 дБ (дэцыбелаў).

Узмацняльнік SWA-7 неабходна набываць разам з аўтаномным блокам сілкавання да яго. Гэта ўстройства размяшчаецца побач з тэлевізарам і з дапамогай раздзяляльнага фільтра забяспечвае сілкаванне АУ па кабелю зніжэння (фідэру).

Уваход узмацняльніка SWA-7 сіметрычны і 300-омны (як і ва ўсіх іншых польскіх узмацняльніках). Ён не разлічаны на падключэнне несіметрычнага 75-омнага фідэра. Таму «польскі» АУ неабходна падключыць паміж тарцамі пяцельнага вібратара (паміж кропкамі А і Б). Выхад узмацняльніка разлічаны на падключэнне кааксіяльнага кабеля, куды неабходна прыпаяць аплётку і цэнтральны праваднік фідэра.

Выкарыстанне АУ аказваецца эфектыўным толькі ў тым выпадку, калі ён размешчаны непасрэдна на антэне. Устаноўка ўзмацняльніка побач з тэлевізарам не дае жаданага выніку. Пры пэўных умовах устаноўка АУ на мачце дазваляе скараціць колькасць элементаў у канструкцыі антэны. Гэта пытанне неабходна вырашаць асобна ў кожным канкрэтным выпадку.

Вібратары (элементы) антэны пажадана вырабляць з каляровага металу: медных, латунных або дзюралюмініевых пруткоў, трубачак дыяметрам 4—9 мм.

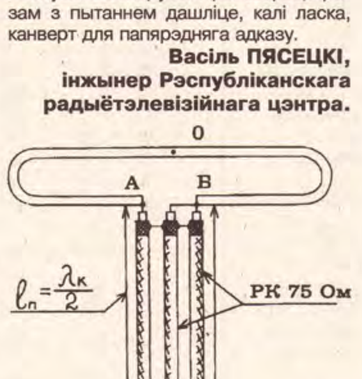
На мал. 2 паказаны спосаб падключэння актыўнага пяцельнага вібратара да фідэра з дапамогай паўхвалевай узгадняльна сіметрыруючай пятлі. Сярэдняя даўжыня хвалі на 37-м канале 498 мм. З улікам скарачэння даўжыні хвалі ў кабелі ў 1,52 раза даўжыня пятлі складае 164 мм. У якасці пятлі і фідэра неабходна выкарыстоўваць кааксіяльны кабель тыпу РК з хвалевым супраціўленнем 75 ом, напрыклад, кабель тыпу РК—75-4-15 або іншы.

Пры ўстаноўцы ўзмацняльніка SWA паміж тарцамі пяцельнага вібратара няма патрэбы дадаткова ўстанаўліваць узгадняльна-сіметрычную пятлю.

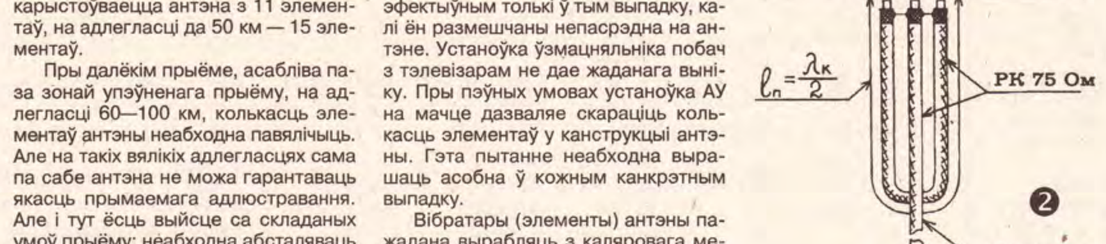
За дадатковымі тлумачэннямі можна звярнуцца да аўтара на адрас: 220005, Мінск-5, п/с 222.

Кансультацыя можа даць адказы на шматлікія іншыя пытанні па праблемах тэлевізійнага прыёму ў любым рэгіёне Рэспублікі Беларусь. Пры звароце разам з пытаннем дашліце, калі ласка, канверт для папярэдняга адказу.

Васіль ПЯСЕЦКІ, інжынер Рэспубліканскага радыётэлевізійнага цэнтра.

Да тэлевізара

Малюнак Леаніда РАЗЛАДАВА.

УСХОД ПРЫВАБЛІВАЕ І ГІМНАЗІСТАЎ

Школа-гімназія № 103 беларускай сталіцы вызначаецца не толькі паглыбленым вывучэннем звыклых для іншых школ прадметаў, але, у прыватнасці, і пільнай увагай да ўсходазнаўства. Некалькі вучняў авалодваюць кітайскай мовай, што для Беларусі не зусім і звыкла. Хаця ў сённяшніх гімназістаў ёсць і зусім канкрэтная перспектыва на будучыню: на факультэце міжнародных адносін Белдзяржуніверсітэта ёсць усходняе аддзяленне. І кітайскай мове там — пашана асаблівая.

А днямі ў школе-гімназіі № 103 пабывала Надзвычайны і Паўнамоцны Пасол Кітайскай Народнай Рэспублікі ў Рэспубліцы Беларусь У Сяоцю. Прывезла з сабою і падарункі — відэамагнітафон, тэлевізар, відэакасеты з запісамі кінастужак на кітайскай мове.

Алесь КАРЛЮКЕВІЧ.

ВІНШАВАННІ

*Віншуем **Таццяну БЕЛУЮ** з в. Гошчава з днём нараджэння. «Пусть каждый день твой светлым будет, не гаснет пусть твоя звезда, пусть радость, счастье и удача тебе сопутствуют всегда».*

Сястра Іра і цёця Маша, г. Мінск.

*Віншуем з днём нараджэння дарагую мамачку **Сафію Адамаўну БАСАРАНОВІЧ** з в. Беразнякі Жыткавіцкага раёна. Жадаем моцнага здароўя, шчасця, радасці на доўгія гады.*

Дачка Надзея, зяць Васіль.

*Дарагую жонку і матулю **Веру Мікалаеўну ХОРТ** віншуем з днём нараджэння. Жадаем моцнага здароўя, шчасця. Няхай радасць і сямейны дабрабыт крочаць з табой па жыцці.*

Муж, дзеці, в. Кіцін Жлобінскага раёна.

*Шчыра віншуем з днём нараджэння **Ірыну Сцяпанаўну КРЫВАРОТ** з в. Міцькавічы. Жадаем здароўя, дабрабыту, шчасця і ўсяго найлепшага.*

Унукі, зяць, дачка.

*Віншуем з днём нараджэння **Віту НАВУМЕНКА** з г. Мінска. Жадаем радасці, усмешак, шчаслівага дзяцінства.*

Бабуля Сіма і дзядуля Леанід Камароўскія.

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь.
Рэгістрацыйны нумар 1.

Галоўны рэдактар У. НАРКЕВІЧ.
Рэдакцыйная калегія: У. АНДРЫЕВІЧ (намеснік галоўнага рэдактара), І. БАРАВІКОЎ, У. ГОЙТАН, Л. ЛАХМАНЕНКА, М. МІХАЕВІЧ (першы намеснік галоўнага рэдактара), А. МЯСНІКОЎ, Л. РЫЖАНКОВА (намеснік галоўнага рэдактара), С. ШАЎЦОЎ.

НАШ АДРАС: 220013, г. Мінск, вуліца Б. Хмяльніцкага, 10-а, рэдакцыя газеты «Звязда». ТЭЛЕФОНЫ: прыёмнай — 68-29-19; намеснікаў галоўнага рэдактара — 32-44-12, 32-14-25, 32-35-05; аддзелаў: інфармацыйна-аналітычнага — [illegible]-31-21, 68-29-68, палітыкі — 68-27-57, 68-28-64, культуры — 68-29-42, 68-28-27, сацыяльных праблем — [illegible] — 68-28-51, міжнацыянальных адносінаў — 68-27-40, 68-28-69, журналісцкіх расследаванняў — 68-28-38, [illegible] 29-44; аглядальнікаў па праблемах: навукі і адукацыі — 68-28-31, экалогіі і ліквідацыі вынікаў Чарнобыля — [illegible] 33-25-29, Гомелі — 53-13-92, Баранавічах — 7-26-02, Магілёве — 31-13-75, Паставах — 26-562; бухгалтэрыі [illegible] 2-04-52, 32-31-98. ФАКС: 68-27-79. E-mail: daily@zwyazda.belpak.minsk.by. http://www.zvyazda-daily.minsk.by.

Друкарня выдавецтва «Беларускі Дом друку». Мінск, праспект Ф. Скарыны, 79.
Тыраж 85 556. Індэкс 63850.
Зак. № 3647.
Выходзіць 250 разоў на год.
Нумар падпісаны ў 20.15.
М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12